

katolički list

ZVONIK

GODINA: III

BROJ: 3 (17)

Subotica, ožujak (mart) 1996.

Cijena: 3,00 N. din

BORAVNA '96

- **Moj križ danas**
- **Ekskluzivno: Majstori pomirenja - intervju s o. Mirkom Mataušićem**
- **Planetarna borba protiv siromaštva**
- **Sveta Matilda**
- **Novi nuncij u Beogradu**
- **Magla**
- **Iz povijesti križnog puta**
- **Tko je kriv za smrt mlade žene**
- **Umro veliki dobrotvor Bačkih Hrvata o. Efrem Kujundžić**

KLANJAMO TI SE KRISTE I BLAGOSLIVLJAMO TE

KORIZMA UMIRANJA

Zašto ovaj čudan naslov?! Ne samo zato što u ovoj broju čak dvije stranice posvećujemo našim pokojnicima, nego i zbog činjenice što je doista u prva dva mjeseca ove godine umrlo jako puno ljudi. Razlog više ovom naslovu je činjenica da je u Subotici, u siječnju mjesecu, bilo više od deset "socijalnih sprovoda", tj. sprovoda siromaha. Činjenica je, čini se, da su mnogi stari "moralni" umrijeti jer "za njih ne bijaše mjesta" u bolnici, a neki siromašni bolesnici preživjeli bi da su mogli kupiti nužne lijekove...

I tako, doista, početak Korizme 1996. godine možemo nazvati "vrijeme umiranja". Međutim, to vrijeme stvarnog umiranja tjelesnom smrću treba nas podsjetiti da je smrt zapravo početak novog života. Naime, kao što je smrt prijelaz iz ovog zemaljskog života u onaj drugi, novi, bolji i vječni život koji nam je Krist svojom smrću zaslužio, tako umiranje sebičnosti, svojim grijesima vodi nas, već ovdje na zemlji, ljepšem, boljem - novom životu. Taj prijelaz događa se po krštenju. Najizvršniji, pak, način prelaska iz smrti u život u našoj svakodnevici otkrio nam je Ivan, ljubljani Isusov učenik, u jednoj rečenici: "Mi znamo da smo iz smrti prešli u život jer ljubimo braću; tko ne ljubi, ostaje u smrti" (usp. 1 Iv 3,14).

Korizma je vrijeme posta i molitve, a post i molitva nukaju čovjeka na ljubav. Korizma je nadasve vrijeme bratske ljubavi. Djelotvorna ljubav prema bližnjemu vrhunac je korizmenog odricanja, vrhunac "umiranja". To je bio vrhunac i one prve, Isusove korizme: "... on je za nas položio život svoj" (1 Iv 3,16). Umro je da bismo mi živjeli. Svojom smrću uništio je našu smrt. "I mi smo dužni živote položiti za braću" (1 Iv 3,16). "Položiti život za braću" znači ljubiti ih uvijek i svugdje, napose pomagati bližnje u nevolji - da bi živjeli, odnosno preživjeli. Takav život vodi u vječnost, jer, po riječima sv. Ivana od Križa, "na koncu vremena bit ćemo sudeni po ljubavi".

"Zvonik" koji imate u rukama želi vas potaknuti da Korizmu '96. proživite kao "korizmu umiranja" (Meditacija, Intervju Borba protiv siromaštva, Pred treći milenij kršćanstva, Obitelj, Mladi, Djeca...); "Zvonik" prenosi svjedočenja onih koji su "umirali" na takav način (Vijesti, Tu oko nas...), kao i onih koji su umrli (Naši pokojnici) i koji, čvrsto vjerujemo, sada ŽIVE!

Dragi čitatelji! Želim Vam reći sa sv. Grgurom Nazijanskim: "Smrću kupi spasenje, s Isusom uđi u raj"! Radujem se "korizmi umiranja" - mojoj i vašoj, za sretniji Uskrs!

Vaš urednik

MOJ KRIŽ DANAS

"Hoće li tko za mnom neka se odrekne samoga sebe, neka danimice uzima križ svoj i neka ide za mnom"
(Lk 9,23).

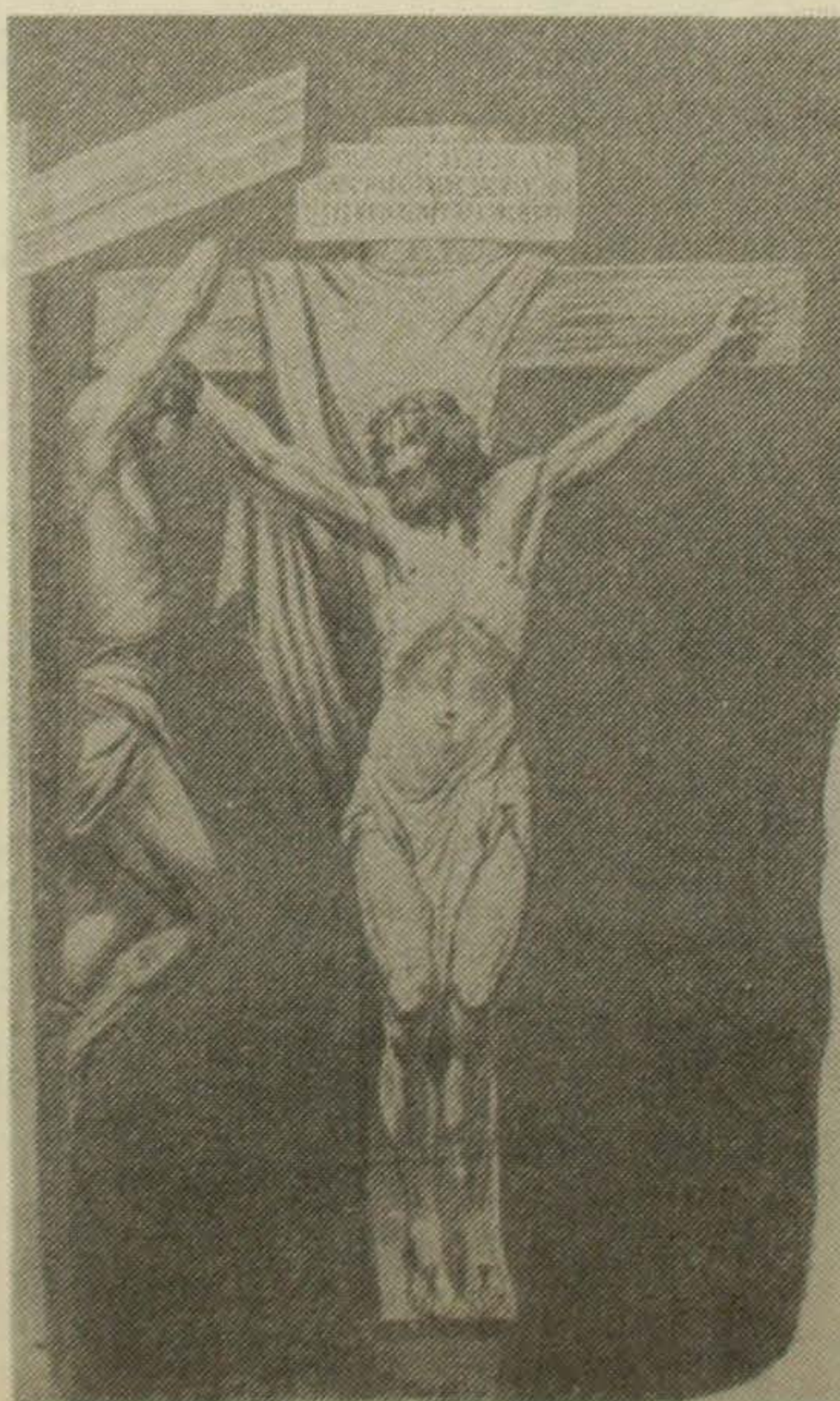
Isus je rekao svojim učenicima da moraju uzeti svoj križ i ići za njim. To vrijedi i za nas danas.

Križ! Kako često izgovaramo tu riječ. Moj križ, tvoj križ, križevi na našem životnom putu... To su naši vjerni pratioci. Kako nam često izgledaju nepremostivi, preteški, nesnošljivi... Pritišću nas danima, godinama, danju i noću... Naši su križevi bolest, strah, tjeskoba, siromaštvo, neuspjeh, smrt dragih osoba... Svaki dan zapravo nosi nove križeve. Zato je Isus sam rekao: "Dosta je svakom danu zla njegova". No, prečesto smo križevi i sami sebi: pritišću nas naše slabosti, grijesi... Isto tako smo često i mi križevi drugima: preziri, ruganja, ogovaranja, klevete, razna podmetanja, pa i konkretna "ne-ljubav" prema bližnjima: mržnja, zlostavljanja, krađe, nepravedno optuživanje, ubojstva i sve ono što druge - zbog naših postupaka - čini nesretnima...

A Ti me, Gospodine, zoveš da te slijedim, da uzmem svoj križ i idem za tobom ne pitajući: zašto, Gospodine? Zašto baš ja, zašto baš meni... Isuse, Ti si prvi sam prihvatio križ i tako si ga od drveta sramote, pretvorio u drvo ljubavi - u simbol otkupljenja čovjeka. Pomozi mi da i ja svoje križeve prihvaćam s pouzdanjem u Tebe, u Tvoju pomoć, i pretvaram ih u ljubav za druge. Tako će i moji križevi postati izvorom mira i radosti - izvori spasenja za mene i moje bližnje.

S. Silvana Milan

+ + +
+ +
+

Uređuje: Andrija Kopilović

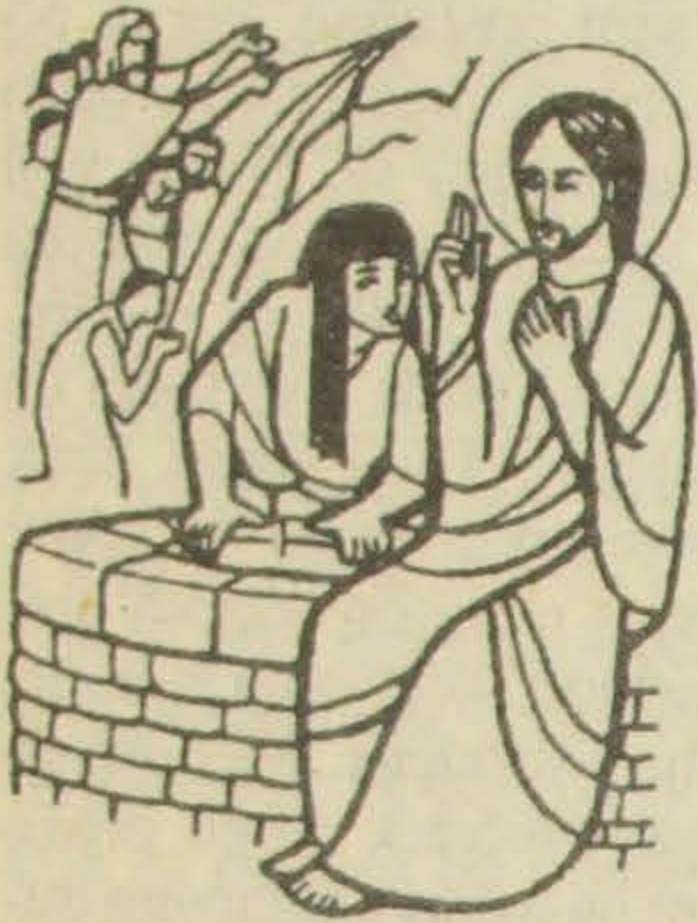
10. ožujka - 3. nedjelja Korizme

I. čit. *Izl 17,3-17*
 II. čit. *Rim 5,12.5-8*
Iv 4,5-42

Voda za život vječni

Sva liturgija u svom poučnom dijelu vodi nas kršćane k obnovi krsnoga saveza. Naime, najveći dar života očitovao se u Božjoj ljubavi koja nas krstom - vodom i Duhom Svetim preporada za vječni život. Pred nama je odlomak evanđelja koji je prekrasna krsna kateheza o ulozi vode i snage Duha u čovjekovom preporođenju.

Ponajprije događa se susret Isusov sa ženom Samarijankom-grešnicom. Susret je na izvoru vode. Gospodin zna njezino stanje duha. Žedan njezine vjere pobuđuje u njoj želju da se okoristi Gospodinovom ponudom. Isus joj raskrinkava sva njezina lažna bogoštovlja i upućuje na jedino pravo štovanje Boga "u duhu i istini". Za to je potrebno zagrabit "žive vode" koja je voda za život vječni. Žena, prihvaćajući Isusovu ponudu, prima milost vjere i prepoznaje u Isusu Spasitelja-Mesiju. Ali, prima i zvanje: biti misionar. Ona postaje vjesnik Istine svojim sugrađanima: dovodi ih Isusu. Poruka ovog događaja za sve nas je: oživjeti svoje štovanje Boga u duhu i istini. To je moguće tek kad priznamo svoje grijeha i zaželimo čišćenje, koje nam daje Duh. A savez ćemo obnoviti - i to onaj Krsni - shvativši ulogu vode i Duha u našem životu.

24. ožujak - 5. nedjelja Korizme

I. čit. *Ezekiel 37,12-14*
 II. čit. *Rim 8,8-11*
Iv 11,1-45

Isus je uskrsnuće i život

Treća krsna kateheza je o posve novom životu koji nastaje nakon krštenja. Ivan opisuje događaj koji nema premca u Novom zavjetu, a to je uskrsnuće prijatelja Lazara. Lazar je bolestan. Isus to zna. I nakon nekoliko dana polazi k Lazaru. No, stiže tamo k njegovu grobu, jer je Lazar umro. Stanje istočnoga grijeha, a i stanje smrtnoga grijeha je stanje ne samo bolesti, nego i stanje smrti.

Isus pristupa i očituje slavu Božju tako što oživljava Lazara. Svaki detalj u ovom odlomku evanđelja je vrlo važan. Za uskrsnuće Lazarovo posreduje Crkva, tj. Marta i Marija. I nakon Lazarova uskrsnuća posreduje "Crkva", tj. oni koji odvezuju Lazara i "puštaju" ga da hoda. Tako je ova kateheza veličanstven dokaz da u krštenju, pa i u ispovijedi, Bog dariva čovjeku posve novi život - uskrisuje ga. Za njega posreduje sveta Crkva, kako u uskrišavanju, koje čini Bog, tako i u osposobljavanju da uskrsli, tj. nanovo rođeni prohoda. Ovo su dani kada smo pozvani biti Crkva koja posreduje, koja moli i pomaže, a i sami se moramo sakramentom pomirenja osloboditi "stanja groba". Uvijek možemo biti puni nade, jer Isus je Lazara ljubio. Isus i nas voli.

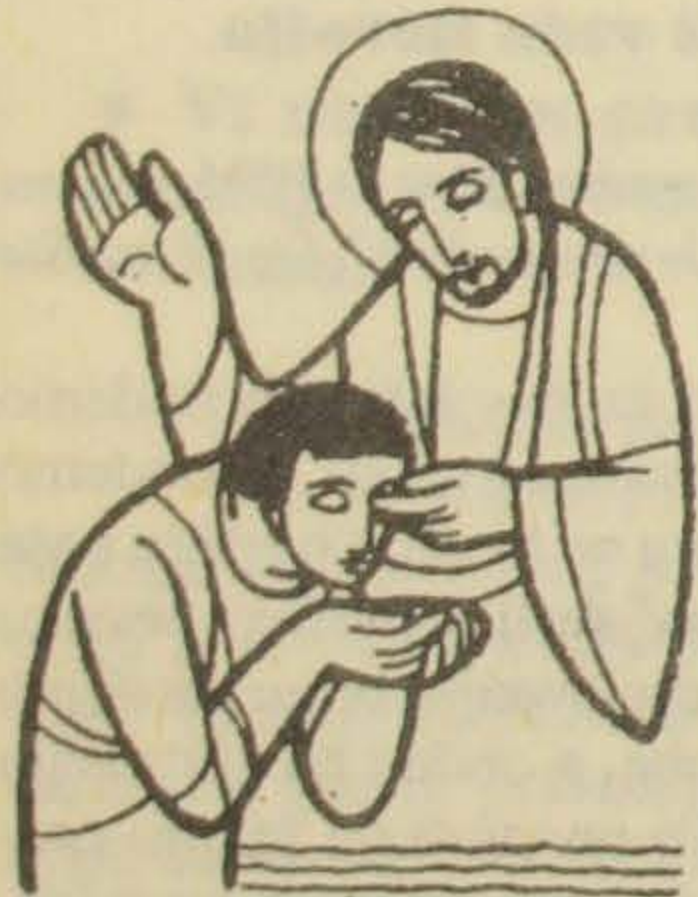
17. ožujka - 4. nedjelja Korizme

I. čit. *1. Sam 16,1b.*
6-7.10-13a
 II. čit. *Ef 5,8-14*
Iv 9,1-41

Isus je svjetlo svijeta

I ove nedjelje je pred nama temeljita krsna kateheza koju je zapisao sv. Ivan, a koju je Pracrkva osobito intenzivno navješćivala katekumenima u pripravi za krštenje. Pred nama je čovjek slijep od rođenja. Slijepac je osoba koja ne raspoznaje stvari, nema o njima predstavu. Zato

ne može druge voditi, nego biti stalno vođen i ovisan. Takvu tragediju tradicija Starog zavjeta je pripisivala isključivo kazni, te je takav čovjek odbačen jer je grešan on ili njegovi roditelji. Isus donosi veliku novinu tvrdeći da ta sljepoća nije radi grešnosti, nego radi proslave Božje. On, kao svjetlo svijeta i kao jedini Voditelj-novi Adam, vodi ovog čovjeka k svjetlu vjere. U kršćanskom rastu bitnu ulogu ima vjerski odgoj, pa i onaj spoznajni dio po kojem čovjek prosvjetljen razumom prihvaća božansku objavu. Svi smo, prije krštenja, zapravo, rođeni slijepi. Uklanjanje istočnog grijeha u krštenju čini nas sposobnima da milošću prihvatimo Objavu i progledamo. Tako je ovaj slijepac prototip svakog od nas u stanju prije i poslije krštenja. Svakako treba shvatiti i ulogu ljudske grešnosti kao tvrdokorno odbijanje Božje ponude da nam otvori oči, jer Bog govori našem srcu, našoj svijesti, ali ako se ohološću i pravdanjem odupremo, postoji opasnost da unatoč očiju ostanemo duhovni slijepci.

31. ožujak - Cvjetnica

I. čit. *Iz 50,4-7*
 II. čit. *Fil. 2,6-11*
Mt 26,14-27 i 27,11-24

Evo, dolazi Kralj tvoj

Ovom nedjeljom ulazimo u najsvetije otajstvo crkvene godine. To je proslava muke, smrti i uskrsnuća Isusovog. Liturgija nas u to otajstvo uvodi onim redom kako je i Isus ušao u to otajstvo, tj. kraljevskim ulaskom i božanskim izlaskom, a u sredini je

prolaz kroz patnju i smrt. U liturgiji ove nedjelje dobro je zapaziti da je to jedini dan kada se ono što je naviješteno u Službi čitanja, tj. muka i smrt Isusova, događa u žrtvenom dijelu mise. Naš Gospodin je Kralj ali, jer je donositelj mira, on u svoj grad uzlazi na magaretu. To je znak mirotvorca i pobjednika. Pobjeda koju navješćuje je pobjeda nad smrću, nad zlom. On, međutim, u to otajstvo smrti i zla ulazi svojom mukom. Crkva nas ne želi poticati na osjećaje suosjećanja s Isusovom mukom. Više nas potiče na proživljavanje otajstva i hodanje onim putem kojim je išao Isus. Put mira, put patnje, put smrti, ali i put uskrsnuća. Stoga je njegovo kraljevstvo ovjenčano pobjedom, ali pobjedom nad Zlim i nad zlom. I u to otajstvo, evo, ulazimo oslobađajući se od Zloga i zla plodovima njegove muke. To je naša "pasha" - naš prolaz, naše očišćenje, naš mir.

RAZGOVOR S PROVINCIJALOM FRA MIRKOM MATAUŠIĆEM MAJSTORI POMIRENJA

Zamolili smo za razgovor fra Mirka Mataušića, provincijala Hrvatske franjevačke provincije Sv. Ćirila i Metoda sa središtem u Zagrebu. Razlog njegovog dolaska i boravka u našoj sredini je obilazak franjevačke braće i sudjelovanje na jednom ekumenskom skupu u Beogradu.

- **Hrvatska franjevačka provincija Sv. Ćirila i Metoda**
- **Parlamente stvoreni po uzoru na kapitul**

ZVONIK: Molim Vas predstavite nam Vasu franjevačku provinciju.

Fra MIRKO: Hrvatska franjevačka provincija Sv. Ćirila i Metoda sa svojim samostanima prostire se od Trsata, Rijeke do Čakovca, od Čakovca do Subotice i od Subotice do Zemuna i od Zemuna do Karlovca. Svi samostani u sjevernom dijelu Hrvatske obuhvaćeni su u ovoj Hrvatskoj franjevačkoj provinciji. Riječ je o 35 samostana od kojih su 24 i župe. Nadalje, dvadesetak naše braće franjevaca nalazi se u Njemačkoj i Austriji. Imamo tri samostana u Australiji i desetak franjevaca u misijama u Latinskoj Americi, Africi i Svetoj Zemlji. Ima nas 210. Od toga u Vojvodini imamo 4 samostana sa 14 franjevaca u njima. Posebno su povijesno značajni samostani u Baču, Subotici i Zemunu. Samostan u Novom Sadu je nastao u novije vrijeme.

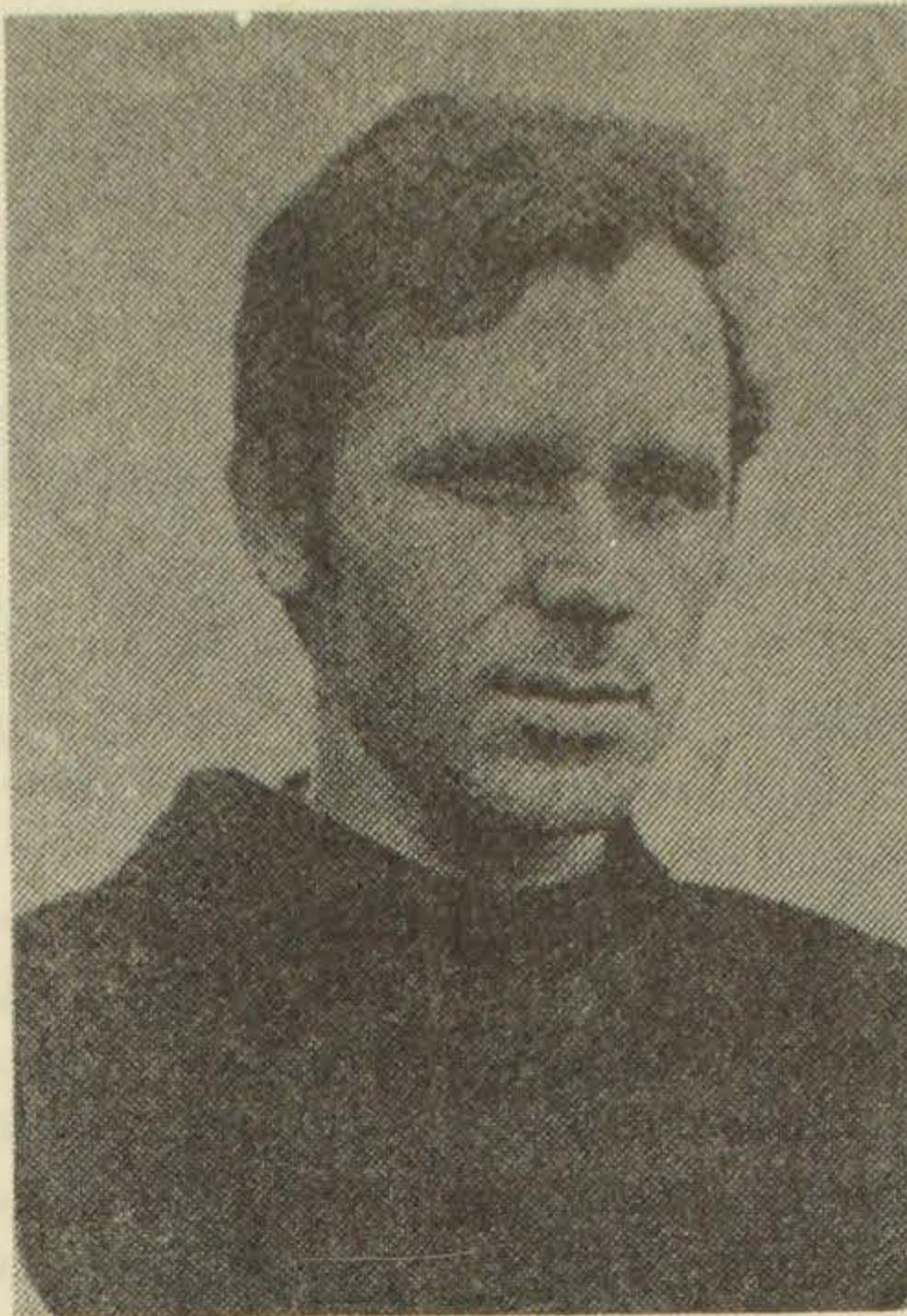
Provincijal je poglavar provincije. Franjevački red ima oko 19000 članova u cijelom svijetu, koji su organizirani u 115 provincija. Jedna od tih provincija je i ova naša, Sv. Ćirila i Metoda.

ZVONIK: Recite nam nešto o unutarnjem ustrojstvu Reda i koja je uloga provincijala.

Fra MIRKO: Dužnost provincijala je da se brine o životu svoje braće u provinciji: da ih obilazi, da se brine za organizaciju njihovog života, za unutarnji život samostana: da uspostavi kontakt s redovitim crkvenom vlašću - s biskupom, da koordinira rad samostana, da rasporedi braću tko će gdje, u kom samostanu biti. Sve ovo provincijal rješava s jednim vijećem. To je tzv. Definitorij u koji ulaze zamjenik provincijala, šest vijećnika i tajnik. Vijeće se sastaje više puta godišnje, a raspored osoblja se pravi u ljeto, početkom srpnja, dok se velike promjene, rasporedi, događaju svake treće godine kada se održava "Kapitul". Kapitul je jedna zakonodavna skupština predstavnika sve braće koji onda imaju zakonodavnu vlast unutar te zajednice. To je jedan demokratski sustav zajedničkog života, model star više od sedamsto godina. Mandati kod nas traju u načelu tri godine. Sličan ustroj ima i Dominikanski red. Kod njih mandat traje četiri godine. Demokratske zemlje su to uglavnom preuzele. Ono što je za jednu državu parlament, to je za nas Kapitul, odnosno, oni su stvorili parlament po uzoru na naš Kapitul.

ZVONIK: Zašto ste postali baš franjevac?

Fra MIRKO: Ja sam rodom iz samoborskog kraja. U Samoboru postoji franjevački samostan u koji sam odlazio još kao mali. Upoznao sam se sa svećencima, jedno vrijeme sam i stanovao u samostanu. Svidio mi se franjevački način života i pojedini ljudi. U određenom smislu vidio sam svoje šanse u toj zajednici. No, računao sam i na to da takav život zahtjeva i određene žrtve, odricanja. Uvidio

sam značenje tog Reda i mogućnosti djelovanja. Odvažio sam se. Išao sam postupno, korak po korak. Ne mogu reći da sam doživio u životu neko veliko obraćenje, kao na primjer sv. Franjo koji je u početku želio biti vitez. Ja sam od početka želio biti franjevac i to mi je pošlo za rukom. Svidjelo mi se i sada mi se još sviđa i vjerujem da ću do kraja ostati franjevac. To je jedan oblik zajedničkog života posvećenog Bogu u kome čovjek ostvaruje ideal svog vlastitog odnosa prema Bogu, a otvara mogućnost djelovanja za ljude, u korist ljudi, navještanja Evandjelja, svjedočenja Evandjelja. Kao franjevac-svećenik mogu privoditi ljude Bogu, stajati im na usluzi u njihovim duhovnim potrebama. To je specifično zvanje koje ima duhovno usmjerenje okrenuto prema Bogu, ali ima i velike posljedice za ljudski život i na ovom svijetu ima veliko kulturno značenje. Počeci kulture europskih naroda, koji su bili najprije barbarski narodi a došli su ovamo i naselili se na prostorima staroga Rimskog carstva, vezani su za djelovanje različitih redovničkih zajednica, tj. crkvenih ustanova.

NAMA JE SIROMAŠTVO IDEAL KOJI STOJI U SLUŽBI VIŠIH IDEALA

- **Materijalno siromaštvo je velika nevolja za ljude**
- **Ako je čovjek rob materijalnih dobara, on ih zapravo gubi**
- **Duhovno siromaštvo je još veća nevolja**

ZVONIK: Zavjetovani ste na siromaštvo. Ova je 1996. godina proglašena godinom "Planetarne borbe protiv siromaštva". Što Vi mislite o siromaštvu?

Fra MIRKO: Siromaštvo znači za nas želju da budemo neovisni o materijalnim dobrima. To podrazumjeva da ne budemo navezani na njih, da nam materijalna dobra ne budu u središtu naše pažnje. Materijalna dobra treba upotrebljavati isključivo onoliko koliko nam je potrebno. Svoje napore, djelovanja, brigu možemo usmjeriti na duhovnu izgradnju samih sebe, a onda i na afirmaciju duhovnih vrednota u ljudskom životu. To ne znači da želimo propovijedati siromaštvo kao nekakav ideal za cijeli svijet, za sve ljude. Dapače, mi svojim stavom i svojim načinom života hoćemo omogućiti da ljudi imaju pristojan život. U isto vrijeme potrebno je ljude iznova upozoravati da materijalno dobro ne smije biti idol kojem će se ljudi klanjati, u kojem će vidjeti smisao svog života. Ono što ljudski život čini vrijednim i lijepim su duhovne vrednote - ljubav, pravilni odnosi među ljudima, pravi odnos prema Bogu, žrtvovanje za drugoga čovjeka, ostvarenje skladnog ljudskog zajedništva... Nama je siromaštvo ideal, ali ideal koji stoji u službi viših ideala. Sigurno je da je materijalno siromaštvo velika nevolja za ljude, ali još veća nevolja je duhovno siromaštvo. Obično je materijalno siromaštvo posljedica duhovnog siromaštva, ako ljudi stavljaju na prvo mjesto samo materijalno dobro. Ako se ljudi usmjere na duhovna dobra, onda tu dolazi do jednog paradoksa. Čovjek, naime, tek kad se oslobodi robovanja materijalnim dobrima može doći i do materijalnih dobara, može ih staviti na pravilan način u svoju službu i može imati onoliko koliko treba. Ako im je rob, onda ih na koncu gubi. On gubi i materijalno dobro i gubi sam sebe; svoju dušu, gubi druge ljude, jer gubi pravi odnos prema njima, uništava društvo...

● **Odgoj koji pružamo mladim ljudima zaštita je od droge i AIDS-a**

ZVONIK: Šta franjevci danas rade na rješavanju aktualnih problema kao što su AIDS i droga?

Fra MIRKO: Nažalost, mi na ovim prostorima nemamo nekih velikih akcija u tom pogledu. Nismo imali na ovim prostorima mogućnosti za osnivanje društava i institucija za ljude koji su pogođeni AIDS-om i teškim bolestima. Nije bilo moguće držati bolnice i takve ustanove. Međutim, činili smo koliko smo mogli. Mislim da je redoviti odgoj koji mi pružamo mladim ljudima već jedna zaštita od droge i od AIDS-a. Ako čovjek živi moralnim životom, zaštitit će se i od droge i od AIDS-a, ali i od drugih problema koji muče suvremeni svijet. Naš redoviti posao već je jedna pomoć u tom pogledu. No, mi u našoj provinciji imamo jednog svećenika koji je, prije nego što je postao svećenik, po struci bio psihijatar. On drži preventivna predavanja po školama, među mladim ljudima, protiv droge. U Međugorju postoji jedan centar za rehabilitaciju onih koji su oboljeli od ovisnosti o drogi. U svijetu postoji više takvih centara koje vode franjevci. U Italiji je takav centar poznat, a ima ih i po drugim zemljama. U pogledu AIDS-a meni je poznato da se franjevci zauzimaju za pomoć takvim ljudima u zapadnim zemljama. Kod nas tako nešto još nemamo, ali vjerujem da ćemo vremenom i to osnovati.

No, tu su i drugi problemi kao što je problem izbjeglica. Pomažemo im na različite načine. Tu smo morali uložiti velike napore.

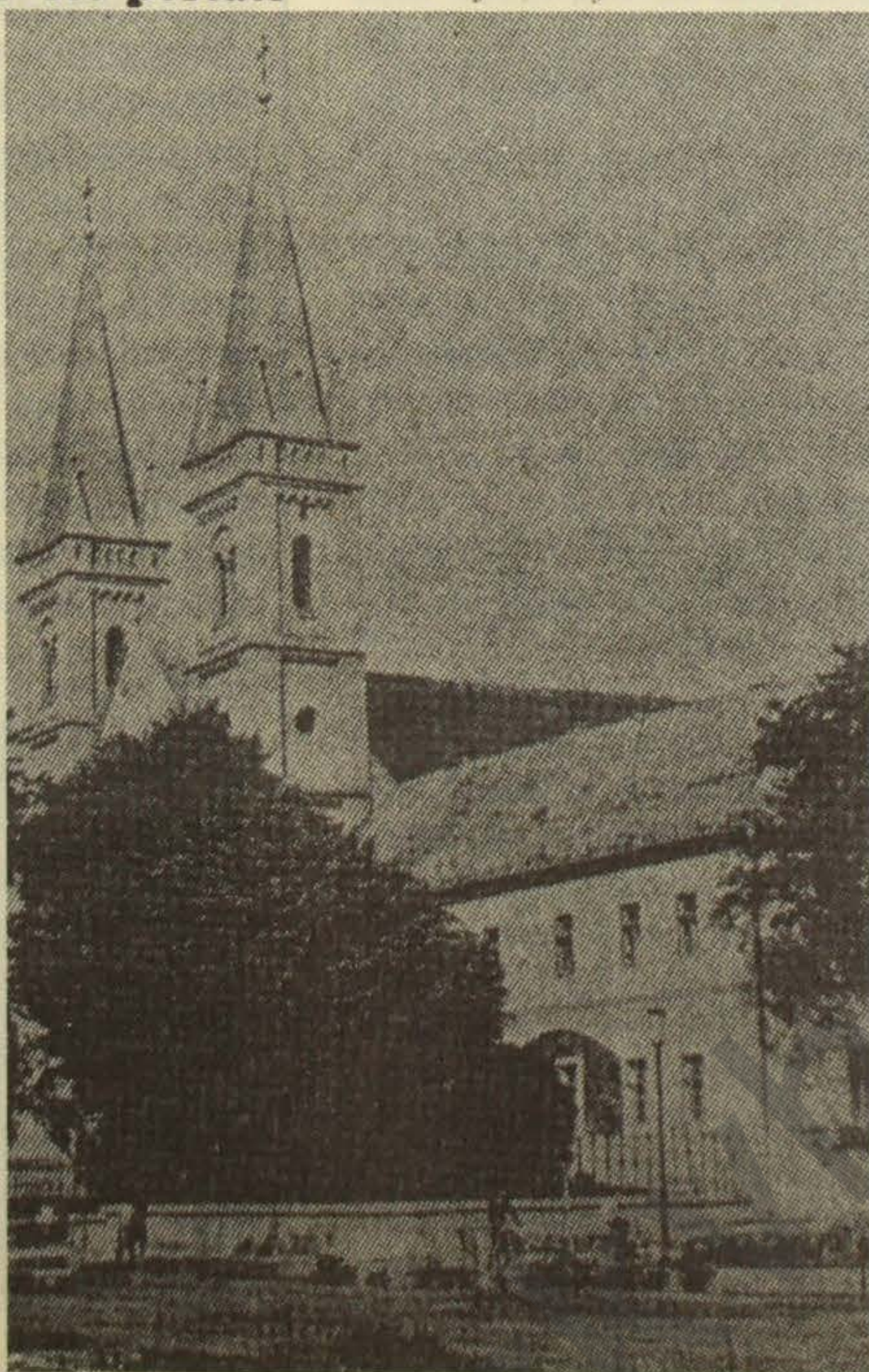
Nakon demokratskih promjena u ovim našim zemljama ljudi mogu ponovo ići u Crkvu, ljudi se žele krstiti, primiti druge sakramente, tzv. kršćanske inicijacije i ima mnogo posla da bi se tim ljudima pružila potrebna pouka i priprava. Osim toga u Hrvatskoj je otvorena mogućnost da se drži vjeronauk u školama. I franjevci su poput ostalih svećenika i časnih sestara angažirani oko vjeronauka u školama.

REZOLUCIJA O EKUMENSKOM DIJALOGU I POMIRENJU

● **Vi na ovim prostorima trebali biste postati majstori pomirenja, majstori mira...**

ZVONIK: Što ste radili u Beogradu?

Fra MIRKO: Ja sam ovamo došao iz dva razloga. Prvi je razlog je obilazak moje braće, a drugi je poziv na jedan ekumenski skup o pomirenju. Skup je održan u Beogradu, na Teološkom fakultetu Srpske pravoslavne crkve. Taj su skup organizirali zajedno Teološki fakultet Srpske pravoslavne crkve i Europska konferencija Crkava. To je jedna zajednica u koju je uključeno preko stotinu različitih Crkava, kršćanskih nekatoličkih crkvenih zajednica. Druga jedna takva organizacija je Katolička konferencija europskih biskupa. Te dvije organizacije vrlo često sudjeluju osobito u takvim ekumenskim skupovima gdje se različite kršćanske zajednice žele međusobno povezati. Ovo je, dakle, bio skup nekatoličkih zajednica, a mi smo s katoličke strane bili pozvani kao gosti. Ja sam bio gost tog skupa, jer sam i prije sudjelovao u više takvih skupova. Tu je bilo vrlo interesantnih predavanja i rasprava. Donešena je jedna rezolucija o ekumenskom dijalogu i pomirenju koja bi se trebala pojaviti u medijima ovih dana. Skup je trajao tri dana. Bilo je preko trideset sudionika iz Srpske pravoslavne crkve i predstavnika drugih različitih zajednica i Crkava iz cijele Europe.

- "Zvonik" za međusobnu povezanost katolika
- Idealisti za "Zvonik"

ZVONIK: Poznajete li naš list "Zvonik"?

Fra MIRKO: "Zvonik" poznajem, jer ga dobijam redovito. Nažalost, ne mogu reći da sam ga puno čitao, ali koliko sam ga uspio prelistati vidio sam da je "Zvonik" nastavak djelovanja bačkih Hrvata - katolika na ovim područjima koji i putem jednog periodičnog lista želi održati međusobnu povezanost. Izuzetno je važno da postoji takav list i bilo bi dobro da izlazi i učestalije i da se više mladih ljudi u njemu angažira. Veoma mi je drago što sam mogao s Vama razgovarati i želim puno uspjeha Listu. Izražavam veliko poštovanje svima onima koji se trude oko njega. Znam da to nije lako. Ljudi danas nemaju novaca; jedva skupe novac da bi mogli kupiti hranu koja im je potrebna za svakodnevni život, a ako i kupuju kakve novine kupuju one koje će ih informirati o svim stvarima. Za kupovanje ovakvog specijaliziranog Lista treba određeni idealizam. Želim da bude što više takvih idealista za "Zvonik".

- **Pogledati sebe u ogledalu evanđelja**
- **Ako smo svjesni svojih nedostataka, lakše ćemo oprostiti drugima**

ZVONIK: Što biste poručili ljudima dobre volje?

Fra MIRKO: Želim istaknuti misao koja je bila važna na ovom sastanku o miru i pomirenju u kršćanskom smislu. Naime, trebali bismo znati da smo kao ljudi svi grešnici, da svi imamo svojih slabosti i nedostataka. Za međusobno pomirenje potrebno je da najprije svaki pogleda sebe u ogledalu evanđelja, u ogledalu Božjeg zakona. Ako gledamo svoje nedostatke, onda ćemo drugom lakše oprostiti njegove nedostatke. Oproštenje i pomirenje su bitne potrebe ljudskog života. Ako biste prekinuli odnos sa svakim čovjekom s kojim ste se jedanput sukobili, onda vrlo brzo ne biste imali s kime komunicirati, jer čovjek redovito dolazi u sukob sa svojom okolinom. Na ovim prostorima, budući da smo različitih naroda, jezika, kultura, različitih crkvenih pripadnosti, trebali bismo postati "majstori pomirenja", majstori mira. mirotvorci u najboljem kršćanskom smislu,

majstori zajedničkog života, poštivanja drugog čovjeka. Ne smijemo doživljavati drugog čovjeka kao opasnost, kao onoga koji ugrožava mene i moj život, nego kao brata, prijatelja, sestru koji obogaćuju moj život, bez kojih zapravo ne mogu. Čovjek je društveno biće i čovjek bez drugoga, bez ljudskog društva ne može živjeti. Kada bi bilo više pravih mirotvoraca, kada bi prevladali takvi ljudi, onda bi na ovim našim prostorima možda nastupila neka bolja vremena, a ne da se svakih trideset do pedeset godina ovdje vodi rat i uništava ono što se teškom mukom kroz desetljeća stvaralo trudom i naporom mnogih ljudi. Neka svaki čovjek može živjeti u miru, izgrađivati svoj život i bolje međuljudske odnose - te da plodovi ljudskog rada ostanu sačuvani u jednoj novoj civilizaciji ljubavi i mira.

Razgovarao:

Ivan Sivić

PLANETARNA BORBA PROTIV SIROMAŠTVA

- *Milijarda i tri stotine milijuna siromašnih*
- *Pedeset tisuća djece umire svaki dan od gladi*
- *12-18 milijuna ljudi zbog siromaštva umire svake godine*
- *550 milijuna ljudi svaki dan odlazi na spavanje s praznim želucem*
- *800 milijuna je nezaposlenih ili s plaćom nedovoljnom za preživljavanje*
- *Milijardu odraslih ljudi je nepismeno; 500 milijuna djece ne zna što je to škola*
- *Milijuni ljudi hrani se hranom iz kanti za smeće*
- *U posljednjih 30 godina razlika između bogatih i siromašnih naroda se udvostručila*
- *S druge strane, bezbroj je onih koji su "neumjereni u jelu i piću" i ne znaju što će od obilja*

Ove činjenice potakle su Ujedinjene narode da godinu 1996. proglase Međunarodnom godinom borbe protiv siromaštva.

Siromaštvo - bogatstvo! Drama je to tako velika da pred njom svakog čovjeka i svaku instituciju obuzima osjećaj nemoći. **Što učiniti za milijardu i tri stotine milijuna ljudi, žena i djece koji žive u uvjetima krajnjeg siromaštva?** Reći jednostavno da je ovaj dio čovječanstva nesretan, bio bi krajnji cinizam. Brojke jasno govore i daju pravu sliku: u 20 razvijenih zemalja svijeta godišnji prihod po stanovniku je 20 tisuća dolara, a u zemljama trećeg svijeta 500 dolara. Dakle, četrnaest puta manje. Osim toga, dok 1/5 bogatijih naroda svijeta koristi 85% bogatstva, dotle jednoj petini najsiromašnijih ne ostaju ni mrvice da se zasite, nego samo oči za plakanje.

Generalni tajnik Ujedinjenih naroda Butros Ghali proglašujući ovu Međunarodnu godinu rekao je da bi bilo potrebno ponovo razmisliti o kolektivnoj odgovornosti i sklopiti novi socijalni ugovor, što znači: samo ako se svi zauzmemo zajedno, svjesni odgovornosti koju svaka država ima prema međunarodnoj zajednici, moći ćemo pobijediti siromaštvo. Tim više što sredstava ima u obilju, ali potrebno je ta sredstva pravilno rasporediti.

Ključni princip, na koji bi se mogla osloniti svaka efikasna inicijativa - kažu stručnjaci - jest, ponovna podjela. Samo preko temeljite ravnoteže sredstava i bogatstva - tumači Ermanno Gorrieri, moguće je ponovno pružiti nadu i pravdu onima koji danas žive u općem siromaštvu. Riječ "ponovna podjela" sadrži u sebi vrijednost koju ne bi trebalo zaboraviti: u ovom slučaju bogate države morale bi se odreći nečega vrlo važnog. To je vrhunac problema. Pomažu li bogate države dovoljno siromašnima i da li si siromašne države doista ne znaju pomoći?!

O ovoj tako značajnoj problematici razmišljat će se ove godine na svim razinama svjetske politike i ekonomije. **Nitko pred SIROMAŠTVOM ili bolje pred SIROMAHOM ne smije ostati ravnodušan i skrivati se iza paravana nemoći.**

Svjesni smo da naš katolički List ne može utjecati na promjenu svjetskog poretka, ali znamo da može utjecati na pojedince, i zato ćemo ove godine pisati o ovom problemu. Podsjetit ćemo čitatelje na ono što je Isus govorio o siromasima; kako se Crkva tokom povijesti borila protiv siromaštva... U tom svjetlu otkrivat ćemo što trebamo činiti danas, ondje gdje živimo i jesmo kako bismo pomogli siromašnima. Najvažnije je uvijek poći od sebe. Vidjeti kako i koliko i kome mogu pomoći ja. **Korizma je izvrsno vrijeme da s "borbom protiv siromaštva" započnemo odmah. "Nahraniti gladnoga, odjenuti gologa..."** to je post koji je drag Gospodinu, govorio je već prorok Izaija.

Prema "Citta nuova" priredio: Andrija Anišić

(Zahvaljujem s. Imakulati Bajić na prijevodu s talijanskog jezika)

NADOLASKOM TREĆEG TISUĆLJEĆA

Crkva, s ne malom odgovornošću, kroči polako u treći milenij svoga postojanja. Tako značajna obljetnica, kao što je jubilej 2000. godine, potiče sve vjernike da pogledaju unazad, zastanu poučeni poviješću, a nadahnuti sadašnjošću te čistijeg pogleda stupe u novi milenij kršćanstva. Mnoge povijesne uvjetovanosti, oluje i bure kroz koje je Crkva prolazila kroz proteklih 2000 godina razlogom su da ona opravdano vrednuje prijedeni put, ali još više postavi pitanje: koja je njena uloga u ovom povijesnom času i koji je njen korak u novo tisućljeće.

Stoga je Ivan Pavao II. 10. studenog 1994. godine uputio Apostolsko pismo svim članovima Crkve o pripremi "Jubileja 2000." s naslovom: "Tertio millennio adveniente" (Nadolaskom trećeg tisućljeća).

Malo koji dokumenat Svete Stolice ima toliko konkretnih uputa, ponuda i zahtjeva kao što je ovaj dokumenat. On od članova Crkve očekuje konkretne duhovne, vjerske pripreme za dostojni ulazak u novu povijest kršćanstva. Dokumentat je podijeljen u pet velikih poglavlja. Prva tri poglavlja su vrlo poučna i više su podsjećanje i utemeljenje onoga što treba činiti konkretno. Četvrto poglavlje je centralni dio ovog dokumenta. Ovaj dio obiluje pastoralnim ponudama. Na ovom mjestu dokumenat nas podsjeća kako kršćanska zajednica treba rasti u milosnom spoznanju i proživljavanju svoje vjere do punine koja se uvijek očituje u Isusu Kristu; uči nas kako će pročišćena i obnovljena vjera moći prenijeti kršćanstvo u treće tisućljeće istim onim žarom i autentičnošću kako je to činila Pracrkva. Povrat na izvore uvijek je povijesno iskustvo koje obnavlja duh i čini ga sposobnim da u nova vremena unese vječne sadržaje čovjekovog otkupljenja, oslobođenja, spasenja i poslanja. Jubilej je, dakle, više zadaća nego slavlje. Više je događaj od presudne važnosti za duhovnu obnovu nego, kako bi to netko očekivao, razlogom različitih proslava.

Uredništvo "Zvonika" zamislilo je, ako Gospodin podrži i blagoslovi naš rad, da ovo bude stalna rubrika sve do same 2000. godine. Na ovom mjestu analizirat ćemo ne samo ovaj dokumenat, nego i sve ono što će se na razini opće i mjesne Crkve događati upravo nadahnuto ovim dokumentom. Sada smo u godini 1996. koja je po ovom dokumentu predviđena kao godina čišćenja, pomirenja, obraćenja i pokore. No, da bismo došli do ovih vrijednih poruka i tema koje one nude za događanje obraćenja, prikazat ćemo najprije prva tri poglavlja ovog dokumenta.

Kršćanstvo je započelo Utjelovljenjem, ulaskom u povijest našega Gospodina Isusa Krista koji je upravo postao most staroga i novoga svijeta, staroga i novoga čovjeka, staroga i novoga Adama. Bio je to početak prvog tisućljeća kršćanstva...

M.V.

Uređuje: Stjepan Beretić

14. ožujka:

MATILDA, udovica

(* oko 895. + 14. 03. 968)

** prva saska i njemačka kraljica ** slikarka minijatura ** velika latinistica **
** žena bajne ljepote i velike mudrosti ** supruga zahvalnoga muža **
** majka tri sina i dvije kćeri ** majka nesložnih sinova ** majka koja svesrdno oprašta **

• Ime Matilda

Ime ove svete se gotovo zaboravilo. U Subotici i u njezinoj okolini se još čuje ovo lijepo ime. Ime Matilda, Matilka, Tilka nose tek starije žene. Tako je i u Somboru i njegovoj okolini. Ime Matilda je germanskoga podrijetla. Značenje: moćna ratnica.

Ovoj će se svetici zacijelo obraćati roditelji nesložne djece. Evo, u najkraćem njezina života.

• Matildin život

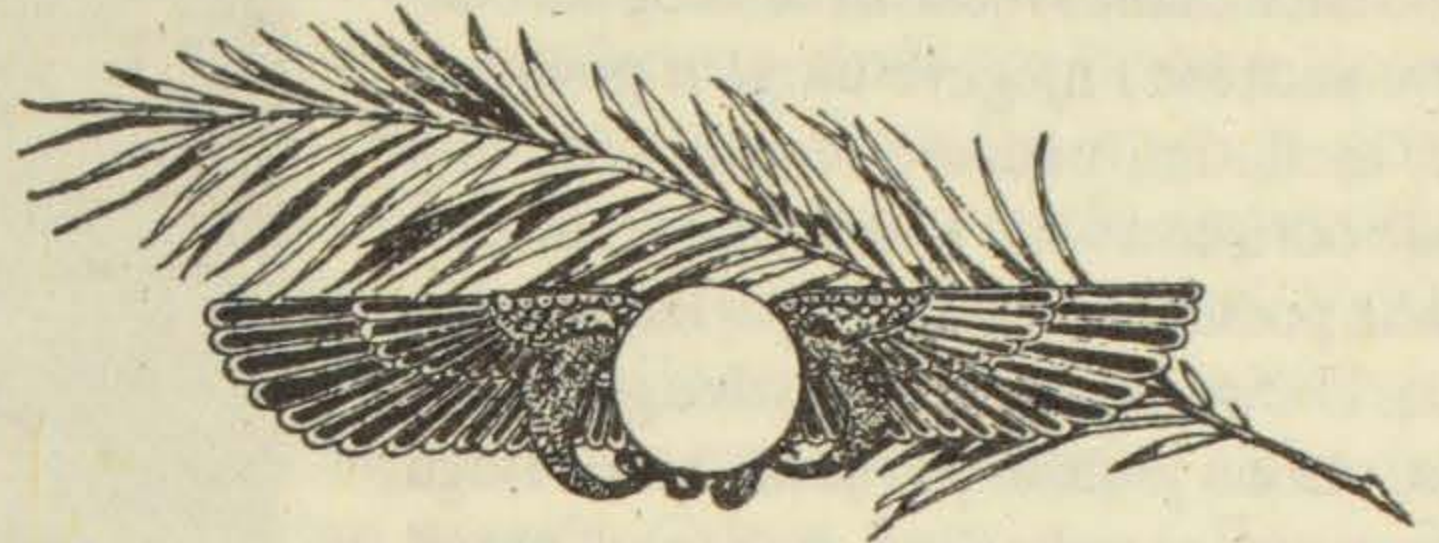
Matilda je kao kći saskoga vojvode Widukinda odgojena u samostanu Herford. Osim lijepim odgojem mogla se ponositi i izuzetnom ljepotom. Očaran upravo njezinom ljepotom zaručio ju je Henrik, sin saskoga vojvode. Šest godina je Henrik bio vojvoda. Nakon toga bi izabran za njemačkoga kralja. Trideset godina je stajao na čelu njemačkih zemalja. Sretan brak Matilde i Henrika potrajao je 36 godina. Najmlađi Matildin sin postade nadbiskupom u Kölnu. Dvije kćeri se udadoše za franačke knezove. Mnoge je godine kralj Henrik provodio na bojnim poljima. Matilda je sva gorjela oko odgoja svojih sinova i kćeri. Veliku je brigu posvećivala siromašnima i bolesnima. Po običaju srednjega vijeka, i ona je osnovala brojne samostane. Tada je osnivanje samostana značilo ulaganje u kulturu. Time je Matilda uvelike zadužila svoj njemački narod. Njezini su samostani postali žarištima kršćanstva i kulture. Matilda je obudovjela u trenutku kad je u Rimu sve bilo pripravljeno za Henrikovu krunidbu carskom krunom. Henrik je umro naglom smrću.

• Supruga zahvalnoga muža

Ležeći na smrtnoj postelji, Matildin muž je izjavio: "Zahvaljujem Gospodinu Kristu što će te još ostaviti na životu za našu djecu. Nikada na zemlji nije bilo vjernije i kreposnije žene od tebe. Zahvaljujem ti što si toliko puta umirila moju naglu srdžbu. Hvala ti i što si me dobrim savjetima podupirala. Stalno si me odvrćala sa zlog puta i vraćala na put pravičnosti. Ti si me stalno poticala na milosrde prema patnicima. U zaštitu svemogućega Boga i njegovih svetaca preporučam tebe, našu djecu i svoju dušu, koja se, evo, rastaje od ovog nevoljnoga tijela".

• 32 godine udovica

Teško je udovištvo. Gorak je kruh udovica. Napatila se Matilda samujući. Kao udovica Matilda je činila puno dobra. Sinovi su je optužili da se razbacuje kraljevskim, tj. državnim dobrima. Povukla se u potpuno siromaštvo. Živjela je u jednom westfalskom samostanu. Tuga je morila i radi nesreće njezinih sinova. Oton je gubio bitku za bitkom.

Henrik se teško razbolio. Nesreće su im omekšale srce. Poslušali su svoje dobre savjetnike i molili su majku da im oprost. Od sveg im je srca oprostila.

• Nesložni sinovi

Na smrt je Oton osudio svoga brata Henrika. U tamnici ga je držao. To je bio izvor neiskazane patnje za nesretnu udovicu. Smislila je kako da spasi život svoga sina. Bilo je to na Božić. Oton je sa svojom pratnjom u svećanim odorama bio na svetoj misi. Odjednom, prekide se služba Božja. U narodu se pojavio blijedi uznik, kraljev brat: Henrik. Glasno se obratio bratu: "Kralju Otone! Ja sam tvoj brat koji je sagriješio protiv neba i protiv tebe. Za ljubav prema novorođenom Djetešcu Božjem, molim te, da mi oprostiš". Kraljevo se lice izobličilo od srdžbe. "Dva sam ti puta oprostio. Treći put ne mogu. Za tri dana će ti biti odrubljena glava". A onda se crkvom čuo slabašni glas starice majke, majke udovice: "Kralju Otone, imaj smilovanja!" To je Matilda molila sina Otona da poštedi Henrikov život. Sav je puk u crkvi prihvatio udovičinu riječ. Braća se izmiriše. Oton Veliki je 955. svladao mađarsku vojsku koja je prodrla do rijeke Lecha kod Augsburga. U svemu ga je potmagao brat komu je na zagovor majke oprostio.

• Udovica svetoga života

Ostatak je života Matilda provela u molitvi, dijeljenju milostinje i u djelima pokore. Tako je dozrela za vječnu domovinu. Umrla je 14. ožujka 968. godine. Službeno nikad nije proglašena svetom. Kao sveticu časte je poglavito Nijemci, ali, njezino ime, rasprostranjeno i u našim krajevima, govori o tome da je njezina dobrota i pobožnost osvojila ne samo jedan narod i jedno vrijeme, nego da je njezina slava nadrasla naraštaje i granice.

U mjesecu ožujku slave imendan:

1. Jadranka, 4. Kazimir, 5. Euzebije, Vedran, 7. Perpetua i Felicita, 8. Ivan, Ivša, Boško, 9. Franciska, Franjka, Fanika, 10. Emil, 11. Tvrtko, 14. Matilda, Miljana, Borislava, 16. Smiljan, Hrvoje, 17. Domagoj, Patrik, 18. Ćiril, Ćiro, 19. Josip, Josipa, Jozefina, 25. Maja, Marijan, 26. Montan, Goran, 27. Lidija, 31. Benjamin

Uređuje: Andrija Kopilović

VELIKI BIBLIJSKI LIKOVI

DAVID (III. dio)

David - grešnik

Biblija, uz Abrahama, Mojsija, Jakova i Josipa Egipatskog svakako od svih likova ponajviše ističe kralja Davida. On je oličenje nacionalne svijesti izraelskog naroda, njegove sudbine i njegove uloge u povijesti. On je, međutim, nadasve vladar, kralj koji najbolje odražava volju Božju prema narodu, ali i način podložnosti volji Božjoj Izabranoga naroda. U Davidovom životu, kako ga donosi Biblija, uistinu je sažet povijesni odnos Boga i Izabranoga naroda. Bog je u svoj narod naprosto "zaljubljen". Stalno se za njega zauzima. Nesalomivo je vjeran svome savezu prema narodu. Izabrani narod, pak, u svom odnosu prema Bogu često pada, griješi, pa čak i otpada. Stiže ga Božja kazna, opomena ali i poziv na povratak.

Grieh, koji je vrlo detaljno i dramatski opisan, u povijesti kralja Davida zaslužuje posebnu pažnju, jer je protutip svih ljudskih griješanja, ali je i uzor pokajanja, pokore i pouzdanja u milosrde Božje.

David je čovjek i to samo čovjek. Pohotom probuđen prema tuđoj ženi (Bat-Šebi), u njemu se javlja ono što će Ivan evangelista definirati kao "požudu tijela, požudu očiju i oholost života". Očima je vidio i napast se rodila. Odluka je pala, i on je sagriješio. Sagriješio je grijehom brakolomstva i preljuba. No, njegova kraljevska čast ne dopušta njegovoj "oholosti života" odmah priznati krivicu nego se želi opravdati čineći još veći grijeh. Očito je: grešno stanje nikada ne rađa krepošću, nego povlačenjem u još veće dubine zla. Da bi zataškao svoj grijeh i "ozakonio" vezu, David je poduzeo niz zlih djela. Konačno se rješava zakonitog muža svoje ljubavnice. Grijeh preljuba rađa najvećim zlom - uništenjem čovjeka. Urija Hetit mora poginuti.

David pokajnik i pokornik

Tek kad se zlo nagomilalo, Davidu proradi savjest probuđena po proroku Natanu. Ova slika zaslužuje osobitu analizu. Naime, prorok priča kralju o bogatašu i siromahu. Bogataš ukrade siromahu njegovu jedinu ovčicu i izgotovi je svom gostu, iako je sam imao "ovaca i goveda u obilju". Čuvši tu potresnu priču David planu: "Tako mi živoga Jahve, smrt je zaslužio čovjek koji je to učinio! Četvorostruko će naknaditi ovcu zato što je učinio to djelo i što nije znao milosrda!" Kada je kralj, svjestan svoje kraljevske moći, tom bogatašu izrekao smrtnu osudu, prorok ga upozorava riječima: "Ti si taj čovjek"! Tako je glas Božji preko proroka Natana postao i glas savjesti kralju Davidu. I sada nastaje ona značajna drama: čovjek se "dotučen" svojom savješću ne opire Bogu. To je čas obraćenja. On se ne ispričava, on se ne opravdava, on ne traži "razloge". Jednostavno pada u prah i pepeo, kaje se i za sebe moli milosrde. Ali svjestan da "plod" njegovog preljubničkog čina može biti nevino kažnjen, David u svojoj pokori nudi i svoj život kao zamjenu za nevinu žrtvu. To je pravi čin obraćenja, čin kojim čovjek moli oprostjenje, ali u isto vrijeme i prihvaća pokoru kako mu je odmjeri Bog, jedini pravedni sudac.

Preporučamo pročitati:

II. Samuelova 11-12, 15-19 i Psalam 51 (50).

Smiluj mi se Bože...

U toj situaciji David je, po predaji, ispjevao jedan od najljepših pokorničkih psalama, Psalam 51 (50).

**Smiluj mi se, Bože, po milosrđu svome,
po velikom smilovanju izbriši moje bezakonje!
Operi me svega od moje krivice,
od grijeha me mojeg očisti!**

...
**Pravedan ćeš biti kad progovoriš,
bez prijekora kada presудиš.**

...
**Odvrati lice od grijeha mojih,
izbriši svu moju krivicu!
Čisto srce stvori mi, Bože,
i duh postojan obnovi u meni!**

...
**Vrati mi radost svoga spasenja
i učvrsti me duhom spremnim!**

...
**Žrtva Bogu duh je raskajan,
srce raskajano, ponizno, Bože, nećeš prezreti.**

Čineći pokoru zagovornom molitvom, postom i dobrim djelima on želi umilostiviti pravdu Božju. Ipak, ta je pravda progovorila. "Dijete preljuba" mora umrijeti. Tu smrt David podnosi strahovito teško, ali bez i jedne riječi prigovora, nego pokajnički i predano.

U kasnijim godinama, kada je doživio poniženja i progonstva od vlastitog sina Abšaloma, on se ne osvećuje ni svojim progoniteljima, ni svome sinu, jer u njemu stalno živi eho vlastitog pokajanja i ispaštanja za svoje grijehe, te i poniženja pripisuje Jahvi: "A šta ako mu je to Bog naredio!" Tako David od obraćenja i pokore na vlastitom putu stiže i zasluge, te mu Bat-Šeba rađa sina Salomona koji će biti najmudriji i najsajjniji kralj cijelog Istoka. Dapače, od te žene i iz toga braka razvija se kraljevska loza koja će uroditi najvećim plodom: kraljem kraljeva - Isusom Kristom.

Svatko se od nas može lako prepoznati u Davidovoj povijesti. Bog je i naš saveznik, vjeran i odan. Mi smo narod nevjeran i grešan. Sva drama odnosa prema Bogu očituje se u našoj borbi koja mora uroditi poniznošću, priznanjem grijeha, obraćenjem te zadovoljstvom za grijeh. Bog je pak takvima uvijek vjeran i milosrdan: "Srce raskajano i ponizno Bože nećeš prezreti". Nek te riječi ove korizme neprestano u nama odjekuju.

Vatikan

VRIJEDNOST SREDSTAVA DRUŠTVENOG PRIOPĆAVANJA

Papa je u nizu svojih nagovora o dokumentima II. vatikanskog općeg sabora zadnje nedjelje siječnja govorio o vrijednosti sredstava društvenog priopćavanja. Ovoj važnoj temi današnjice posvećen je posebni dokumenat sabora "Inter mirifica". Sredstva društvenog priopćavanja danas imaju izuzetno značenje. Ona mogu biti itekako od velikog značenja u prenošenju vjere, ali isto tako mogu biti i zloupotrijebljena. Zato je dužnost Crkve i ljudskog roda, rekao je Sv. otac, da zaštite istinitost informacija. Sredstva moraju biti na uslugu i dobrobit svima. Ona ne smiju biti predmetom obmane i prenošenja krivih informacija. Oni koji danas imaju pristup sredstvima javnog priopćavanja izuzetno su moćni jer imaju pred sobom goleme mase ljudi koji ih gledaju i slušaju. Osoba se mora odgajati za zdravo prosuđivanje događaja i svake informacije.

Vatikan

PAPINA BRIGA ZA JEDINSTVO KRŠĆANA

Svečani završetak molitvene osmine za jedinstvo svih kršćana upriličen je u bazilici sv. Petra u Rimu. Molitveno slavlje predvodio je sam Sv. otac. U svom nagovoru Papa je podsjetio na značajan jubilej 2000 godina kršćanstva koji će biti svečano obilježen. Naglasio je da "jedinstvo ne znači isključenje svih razlika... Postoji raznolikost koja je u službi jedinstva. Moramo moliti za takvo jedinstvo u različitosti i raditi da se ono očituje... Jedinstvo kršćana je jedan od glavnih uvjeta vjerodostojnosti našega svjedočenja i njegove plodnosti".

Zagreb

EKUMENSKA TRIBINA

U sklopu svjetske molitvene osmine za jedinstvo kršćana 25. siječnja u Zagrebu je upriličena svečana tribina o enciklici pape Ivana Pavla II. "Da budu jedno". Voditelj tribine bio je dr. Josip Škvorčević, a sudionici su bili evangelički biskup dr. Vladimir Deutsch, protojerej o. Jovan Nikolić i dr. Tomislav Šagi-Bunić. Ovaj značajan događaj zaslužuje veliku pohvalu organizatora i sudionika.

Papina ekumenska enciklika "Da budu jedno" puna je nade i poticaja svim kršćanima. U ovoj enciklici Papa govori kao vjernik i poziva se na Evandjelje Kristovo koje nam je svima zajedničko. Ekumenizam je put strpljivosti. Do danas su se dogodili znatni pomaci u ekumenskom nastojanju između svih Crkava. Odgovornost razdjeljenosti ne smije se pripisati samo nekima, nego svima. Svatko je sa svoje strane u povijesti doprinio da dođe do razdora. Tako je sada posebno potrebno uložiti mnogo truda da bi do jedinstva ponovno došlo.

Zagreb

PODJELA DIPLOMA PROFESORIMA CRKVENE GLAZBE

U subotu, 27. siječnja ove godine u dvorani "Vijenac" na Kaptolu promoviran je 21 profesor i profesorica crkvene glazbe Instituta za crkvenu glazbu "Albe Vidaković" Ka-

toličkog bogoslovnog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. To je bila prva promocija na tom Institutu. Ovako veliki broj profesora crkvene glazbe i crkvenih glazbenika znak je da se na ovom Institutu plodno radilo.

Sarajevo

BLAGDAN TRPEĆE CRKVE

U sarajevskoj katedrali Srca Isusova 4. veljače održana je svečana koncelebrirana biskupska misa. Na misi su, uz kardinala Vinka Puljića, bili i apostolski nuncij u Sarajevu mons. Francesco Monterissi i banjalučki biskup mons. Franjo Komarica. Ovom svečanom službom biskup Komarica proslavio je svoj 50. rođendan. Kao što nam je poznato, biskup Komarica već dulje vremena ne može napustiti svoju rezidenciju, jer mu to ne dopuštaju mjesne vlasti. Veliki dio vjernika Banjalučke biskupije se raselio. Sarajevski vjernici također dobro znaju što su ratna stradanja. Tako je ovaj susret bio blagdan trpeće Crkve Sarajeva i Banja Luke. Biskup Komarica je na ulazu u punu katedralu bio pozdravljen srdačnim pljeskom nazočnih vjernika. U svom obraćanju vjernicima biskup Komarica je između ostalog rekao: "Mi smo pokušali i u Banja Luci i u cijeloj regiji ostvariti načela evandjelja. Kristov primjer i najsuvremenija nauka Crkve je: nenasilni otpor zlu. Izabrali smo da radije podnosimo nepravdu nego da je nanosimo svom bližnjemu". Biskup Komarica je također pohvalio sarajevske vjernike koji "nisu dali davlu da ovaj grad pretvori u filijalu pakla".

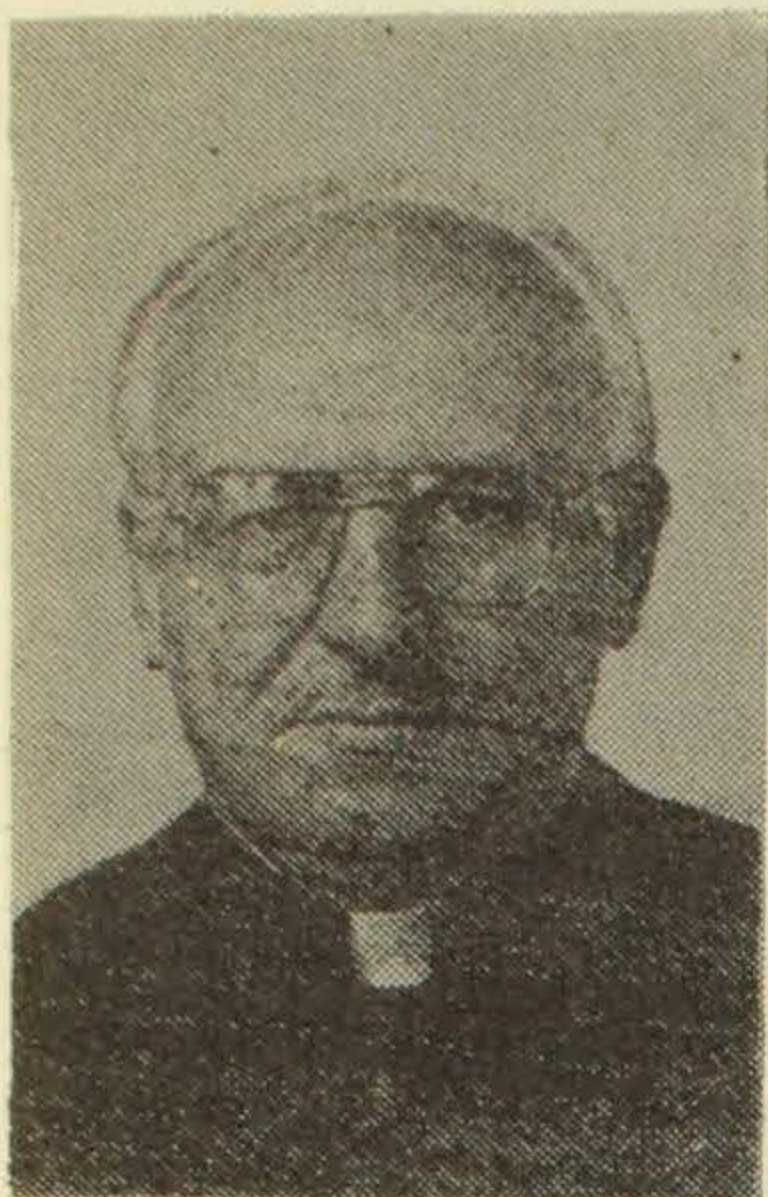
69. PAPIN MEĐUNARODNI PASTORALNI POHOD

Papa Ivana Pavao II. boravio je u prvom dijelu veljače u svom značajnom pastoralnom pohodu zemljama Južne Amerike. Postaje Papina pohoda su bile u ovim zemljama: Gvatemali, Nikaragvi, Salvadoru i Venecueli. Zemlje ovog podneblja, zbog svog zaostanka u razvoju, spadaju u zemlje trećeg svijeta. U mnogim zemljama na ovom podneblju vladali su dugi niz godina politički nemiri većih razmjera.

U Gvatemali Papi je upriličen veličanstven doček. Na nekoliko postaja svoga pohoda ovoj zemlji, Papa se susreo s milijunskim skupom vjernika. Papa se iz Gvatemale uputio u Nikaragvu gdje je na otvorenom prostoru imao svečanu misu. Tom misom završen je nikaragvanski Euharistijski marijanski kongres. Iz Nikaragve Papa se uputio u Salvador. Ova zemlja ima oko pet milijuna stanovnika i većina su katolici. U najnovijoj povijesti u ovoj zemlji u građanskom ratu poginulo je skoro stotinu tisuća osoba, a više od pola milijuna ljudi je ostalo bez stana. U ovoj zemlji ubijen je, prije nekoliko godina, biskup Romero. Papa se iz Salvadora vratio u Gvatemalu na prenoćenje i iz Gvatemale se uputio u posljednju zemlju svog pohoda - Venecuelu. U Venecueli se Papa zadržao puna dva dana. Venecuela spada među najveće proizvođače nafte, ali i pored toga u ovoj zemlji, koja ima 19 milijuna stanovnika, vlada veliko siromaštvo. Većina pučanstva su katolici. Papa se u Venecueli susreo sa zatvorenicima, djecom, mladima, odgasilima, političkim dužnosnicima, seljacima i svima ostalima.

Na svim postajama svoga putovanja Papa je pozivao ljude da se bore za dostojniji život i zauzimaju oko izgradnje "civilizacije ljubavi". U svim ovim zemljama osjeća se znatan pozitivan pomak u političkom i društvenom razvoju. Papa im je zaželio da u tom nastojanju ustraju i dalje.

Vatikan

NOVI ZADARSKI NADBISKUP

U zadarskoj katedrali na blagdan Gospe Lurdske 11. veljače svečano je ustoličen novi zadarski nadbiskup mons. Ivan Prenda. Sveta Stolica prihvatila je ostavku dosadašnjeg nadbiskupa mons. Marijana Oblaka i imenovala novim nadbiskupom mons. Prendu, dosadašnjeg biskupa koadjutora. Novom nadbiskupu želimo obilje Božjeg blagoslova u novom radu.

Vatikan

BISKUP MARIN SRAKIĆ - KOADJUTOR

Iz Svete Stolice objelodanjeno je da se dosadašnji pomoćni biskup Đakovačke i Srijemske biskupije mons. Marin Srakić imenuje biskupom koadjutorom iste biskupije.

Beograd

PREDSJEDNIK VLADE SRJ PRIMIO PREDSTAVNIKE VJERSKIH ZAJEDNICA

Na već tradicionalnom prijemu, trećem po redu, koji je i ove godine upriličio predsjednik vlade SR Jugoslavije g. Radoje Kontić, a održanom 14.02, Katoličku crkvu su predstavljali nadbiskup beogradski mons. Franc Perko, subotički biskup mons. Ivan Péntzes, kotorski biskup mons. Ivo Gugić, zrenjaninski biskup mons. László Huzsvár, a svog predstavnika poslao je i barski nadbiskup. Susretu su prisustvovali i predstavnici drugih vjerskih zajednica.

Beograd

NOVI VELEPOSŁANIK SR JUGOSLAVIJE PRI SVETOJ STOLICI

Ministarstvo vanjskih poslova SR Jugoslavije priopćilo je da novim poslanikom pri Svetoj Stolicu želi imenovati g. Dojčila Maslovarića. Ovaj prijedlog prihvatila je Sveta Stolica. Naime, od 1992. godine, kada je Vatikan priznao samostalnost Slovenije, Hrvatske, Bosne i Hercegovine i Makedonije, SR Jugoslavija povukla je svog veleposlanika iz Vatikana. Od tada pa do danas SRJ nije imala službenog predstavnika u Vatikanu, dok je apostolski nuncij mons. Gabriel Montalvo bio jedini strani veleposlanik u Beogradu za vrijeme trajanja sankcija.

Vatikan

NOVI NUNCIJ U BEOGRADU

Sveta Stolica imenovala je Španjolca mons. Santosa Abrila y Castella za novog apostolskog nuncija u Beogradu. On je do sada bio nuncij u Kamerunu, Gabonu i Ekvatorijalnoj Gvineji. Ovu službu do sada je obavljao mons. Gabriel Montalvo. O novom nunciju opširnije u sljedećem broju.

Beograd

PATRIJARH PAVLE PRIMIO NADBISKUPA PERKA

Srpskopравoslavni patrijarh Pavle i beogradsko-katolički nadbiskup Franc Perko susreli su se u ponedjeljak 15. siječnja prvi put nakon 17 mjeseci u beogradskoj patrijaršiji. Složili su se da bi bilo dobro da se priredi susret predstavnika vjerskih zajednica bivše Jugoslavije, prenosi "kath press" iz katoličkih krugova u Beogradu, jer vjerske zajednice moraju nakon završetka rata dati svoj doprinos uspostavi pomirenja i razumijevanja. Prema informacijama razgovor je bio "vrlo srdačan i otvoren". Nadbiskup Perko je uručio poziv pravoslavnoj strani da pošalje svog predstavnika na svjetski tjedan molitve za jedinstvo kršćana, na što je patrijarh Pavle potvrdo odgovorio. Sljedeći susret nadbiskupa Perka i patrijarha predviđen je za 27. siječnja, na blagdan sv. Save koji je 1219. godine osamostalio Srpsku pravoslavnu crkvu. Crkveni promatrači u Beogradu ocijenili su te korake kao poboljšanje odnosa između pravoslavne i katoličke crkve u Srbiji, koji su teško opterećeni ratom na prostoru bivše Jugoslavije. (IKA)

prenio iz "Glasa koncila" Ivan Sivić

Zagreb

NAJLJEPŠA BUNJEVAČKA PRELJA DALMATINKA IZ ŠIBENIKA

U subotu, 10. veljače 1996. u organizaciji Zavičajnog kluba studenata bačkih Hrvata "Kolo mladeži", te suorganizatora Hrvatske matice iseljenika i Studentskog centra, održano je VELIKO BUNJEVAČKO PRELO '96. u Zagrebu. Htjelo se tako još jednom pokazati da je "naša grana mala, ali fina".

U programu su nastupili studentski zbor "Iuventus Mariatheresiopolis" pod ravnanjem Alena Kopunović - Legetin, grupa tamburaša na čelu sa Zlatkom Skenderović, tamburaški ansambl "Hajo" iz Subotice, te slavonski tamburaški sastav "Trenk", veliki prijatelj bačkih studenata. Tekst ovogodišnje preljske pjesme napisao je predsjednik organizacionog odbora ovogodišnjeg prela Tomislav Jegić, a uglazbio ju je Alen Kopunović - Legetin.

U okviru najveselije večeri, publika na prelu (njih 400-500), izabrala je i najljepšu prelju. Najljepšom djevojkom u narodnoj nošnji proglašena je Ana Grubić iz Šibenika. Osvojila je nagradu pet dana hodočasničkog pohoda Rimu. Nagradu je dodijelio don Josip Stanić - salezijanac, veliki dobrotvor bačkih studenata. Prvom pratiljom proglašena je Sandra Tot - Kaša iz Subotice. Sandri se "osmjehnulo" sedmodnevno ljetovanje za dvije osobe. Prvu pratilju darovao je Atlas - turs iz Zagreba. Druga pratilja je također Subotičanka, Sandra Gregorčić. Kao nagradu, Sandra je dobila povratnu kartu na relaciji Zagreb - Subotica. Nagrada stručnog žirija (materijal za kostim haljinu) pripala je Jadranki Dulić, studentici iz Subotice. Sve prelje u narodnu nošnju obukla je Jelena Piuković.

M.S.

Vijesti priredio: Franjo Ivanković

Subotica

PROSLAVA SV. PAVLA U SJEMENIŠTU

Dan obraćenja sv. Pavla se svake godine svečano proslavlja u sjemeništu Paulinum, jer je taj dan i dan Proštenja sjemenišne kapelice, a zatim i Dan škole. I ove godine, 25. siječnja okupili su se u Paulinumu i sjemeništarci i vanjski učenici, roditelji, profesori i odgojitelji da zabilježe značaj dana i Institucije.

Proslava je započela u kapelici sjemeništa sv. misom, koju su predvodili nadbiskup i metropolita dr. France Perko iz Beograda i mjesni biskup msgr. Ivan Pénzes. U koncelebriranoj sv. misi sudjelovali su i sjemenišni odgojitelji msgr. Josip Mioč, rektor i don Mato Jaković, prefekt studija.

Nadbiskup Perko je istaknuo u svom govoru u kapelici da bi životni put svakog kršćanina, a pogotovo jednog sjemeništarca, trebao biti poput sv. Pavla, koji je u svom vremenu evangelizirao, a sadašnje generacije trebaju u trećem tisućljeću reevangelizirati narode. Mjesni biskup Pénzes u svojoj homiliji je istaknuo Pavlov duh koji je okrutnog Savla obratio u Pavla, pošto se uvjerio u Gospodina koji ga je izabrao i poslao da širi Radosnu vijest.

Nakon svete mise sjemeništarci, gimnazijalci, profesori i biskupi imali su zajednički susret, koji je protekao u razgovoru, u izvođenju muzičkih točki i u pjesmi. Na kraju susreta biskupi su svim prisutnima podijelili knjižicu "Lik sv. Pavla".

/Rel/

Subotica

PAULINUM

Paulinum u ovim vremenima postoji već 33 godine. Prvi Paulinum je postojao između dva rata i bio je samo sjemenište, odnosno kolegij. Sadašnji PAULINUM je i sjemenište i gimnazija. U sjemeništu borave oni koji žele postati svećenici, a gimnaziju pohađaju i vanjski đaci. I jedna i druga institucija se nalaze u jednoj zgradi, jer je zgrada prvog Paulinuma oduzeta nakon drugog svjetskog rata. Unatoč obećanja, ta zgrada još nije vraćena.

U Paulinumu su sjemeništarci iz Subotičke biskupije, Zrenjaninske biskupije, Beogradske nadbiskupije, Prizrenske biskupije i Skopske biskupije. Broj sjemeništaraca i učenika, kao i u prošlosti, varira. Međutim, prema postotku katolika na ovim prostorima, lijep je broj onih koji se

pripremaju za svećenički poziv. No, koliko će ustrajati i izdržati, to od svijeta nas zavisi. Zato je potrebna i molitva i pomoć. Sv. otac Papa kaže: "Jedno sjemenište je srce biskupije. Životnost i budućnost mjesne Crkve ovisi o sjemeništu."

/Rel/

Selenča

BOG SE BRINE ZA MLADE

Krajem mjeseca siječnja našu župu su posjetili Salezijanci iz Slovačke: naš župljanin Zlatko Kubanović i njegov redovnički subrat Ondrej Puček.

Za kratko vrijeme (tjedan dana) na našoj župi je bilo veselo. Njihova prisutnost stvarala je ozračje mira, radost i veselje. Za mlade su održani razni susreti. Susreti su bili u sklopu vjeronauka i susreti po kućama u večernjim satima. Svi ti susreti vodili su k svome cilju - pripremiti zabavu za mlade na župi.

Zabava je i održana u subotu. Pošto je don Bosko utemeljitelj salezijanskog reda, a svima je dobro poznato da je njegova glavna briga bila odgoj mladih, ova je zabava išla pod njegovim imenom "DON BOSKOVA ZABAVA". Zabava je počela u 14 sati. Na početku je bogoslov Ondrej Puček pozdravio mlade i u kratkim crtama iznio život i djelovanje don Boska. Zatim je slijedilo takmičenje. Mlade smo podijelili u 5 grupa. Takmičili su se u sportu, vjeronauku, kulturi i vještini. Za vrijeme takmičenja bilo je veselo. Pobjednici su dobili lijepe nagrade za koje su se pobrinuli Robert Kana i Dominik Ralbovsky. Na kraju susreta bogoslov Zlatko Kubanović je iznio kratko predavanje o vjeri, molitvi i kršćanstvu.

Iako je susret dugo trajao, po licima mladih i po njihovom raspoloženju nije se mogao primijetiti umor ili zasićenost, već želja pa čak i molba da se ovakvi susreti češće događaju.

Mladi na kraju susreta

Za ovu radost možemo ponajprije zahvaliti dragom Bogu, koji se brine za mlade u Selenči i što nam uvijek šalje "kao osvježenje" nekoga da nas posjeti, da probudi naša uspavana srca da budemo budniji i otvoreniji za susrete među sobom a i za nove susrete s drugima, jer kako kaže naš pjesnik i teolog Ivan Golub: "SUSRETI SU ONO NAJLJEPŠE ŠTO NEBO DAJE ZEMLJI."

Katehistica Kristina Ralbovská

DEVETNICE GOSPI LURDSKOJ**Subotica-Sv.Rok**

Župa sv. Roka u Subotici ove godine slavi lijepi jubilej - 100. obljetnicu crkve. Župnik i vjernici trude se na različite načine obilježiti tu značajnu obljetnicu a sve u cilju duhovne obnove župe. U predvorju ove crkve nalazi se lijepa lurdska špilja s Gospinim likom i likom Bernardice. Špilja je puna zahvalnih ploča onih koji su u proteklih stotinu godina, po zagovoru Gospe Lurdske, primili različite milosti od Gospodina. Ta činjenica ponukala je župnika da ove godine održi trodnevnicu Gospi Lurdskoj. Tri dana vjericima je u propovijedima tumačio Gospinu poruku iz Lurda, a poslije svete mise pred Gospinom špiljom u predvorju crkve bila je prigodna pobožnost.

Subotica-franjevci

I ove godine u franjevačkoj crkvi održana je tradicionalna devetnica Gospi Lurdskoj. Svaku večer vjernici grada okupljali su se na molitvu krunice i na misu, pod kojom je bila marijanska propovijed. Ove godine propovjednik je bio palički župnik vlč. Josip Leist.

Po dugogodišnjoj tradiciji, dan uoči blagdana Gospe Lurdske svetu misu je predvodio i propovijedao biskup subotički, mons. Ivan Péntzes.

U isto vrijeme u katedrali je održavana devetnica na mađarskom jeziku.

A.

Tavankut

Mali samostan naših sestara Dominikanki posvećen je Gospi Lurdskoj. To je razlog da se svake godine pred Njezin blagdan drži devetnica u samom samostanu. Tu se nalazi i Gospin kip koji je donešen baš iz Lurda.

Svaki dan, poslije podne u pet sati oko Gospinog lika skupljala se brojna skupina njezinih štovatelja. Pjesmom smo pozdravili Gospu, a zatim izmolili njezinu omiljenu svetu krunicu. I litanije Gospi Lurdskoj su veoma lijepe. Naš g. župnik nam je iza pobožnosti svaki put održao 15 minutno predavanje, tumačeći pojedine zazive iz Litanija lauretanskih. Melodija Lurdske pjesme "Sred te se pećine..." izvijala se iz srca Marijinih štovatelja.

Blagdan Gospe Lurdske pao je baš u nedjelju. Većina molitelja devetnice su se ispovjedili i u nedjelju na našoj misi pristupili svetoj Pričesti.

Pošto je ove zime vrijeme bilo veoma loše (snijeg i klizavo), u dvije veće skupine Gospini štovatelji su se skupljali na devetnicu u privatnim kućama.

A.G.

**SUBOTIČKI BISKUP
U PRIZRENU**

U nedjelju, 18. veljače 1996. godine u Prizrenu je svečano predstavljen novi pomoćni biskup Skopsko-prizrenske biskupije mons. Mark Sopi. U ovoj svečanosti bili su prisutni apostolski nuncij iz Beograda mons. Gabriel Montalvo, tajnik Nuncijature mons. Mario Cassari, mons. Joakim Herbut, biskup skopski, mons. Nikola Prela, pomoćni biskup skopsko-prizrenski u miru, te subotički biskup mons. Ivan Péntzes u pratnji svog tajnika vlč. Slavka Večerina.

Na slavlju je sudjelovalo četrdesetak svećenika, stotinjak časnih sestara te mnoštvo naroda Božjega.

A.

MAGLA

Nisam je nikad volio. Plašila me je. Ozbiljno sam je susreo kao mlad vozač vraćajući se kući s velike ispovijedi. Put, koji u normalnim uvjetima traje jedan sat, produžio se na 7-8 sati.

U magli je sve nestvarno, nesigurno. Realan svijet, sigurnost - kao da je nestao bez traga. Iz nje prijete opasnost, iznenađenje.

Božji čovjek ne voli maglu, no prihvaća je kao nužno zlo i nastoji je preživjeti.

Stvarnost magle naslućujem u Biblijskoj povijesti. Magla je ispunila oči, srca Josipove braće - kada su ga isprebijali i bacili u čatrnju. Magla vlada dok ga nisu prodali u Egipat. Kroz maglu je prolazio i prorok Jeremija. Njegova osoba i riječ je smetala. On je bio onaj koji razotkriva djela tame, magle. I njega sijači magle bacaju u tamu bunara.

Isus je došao na svijet donijeti svjetlo, blizinu i radost. Kod njega nije bilo podijeljenosti, sumnje. Naslućujem suzama zamagljene oči dok plače nad Jeruzalemom, nad sudbinom svoga naroda. Veronikin rubac, gesta ljubavi, pomogao je sigurno jasnoći Spasiteljeva pogleda.

I pjesnici susreću maglu. I oni se je plaše. Žele je pobijediti. U tuđini magla biva još teža, gušća. Osjećao je to i hrvatski pjesnik Petar Preradović. U pjesmi "Putnik" kaže i ove stihove:

**Naokolo magla pada,
Zastrta je mjesečina,
Ne vidi se zvijezdam traga,
Majko mila, majko draga,
Da ti vidiš svoga sina."**

Pjesnik će naći put do domovine - majke i magla će biti pobijedena. Velika je stvar imati domovinu!

Magla se pojavljuje u obitelji. Prisutna je u društvenim, političkim organizacijama. Nekad se i u crkvenoj zajednici pojave sijači magle.

Magla u obitelji. Braća i sestre nemaju više iskrenog razgovora. Teško se mogu pogledati pravo u oči. Razlog - dioba. Tko će što naslijediti? Tko će koga dodvoriti?...

Magla u društvenim, političkim organizacijama. Čelnici društva su nemoralni. On je pijanac... Znaš, ali nemoj nikom reći. Ima špijuna. Predsjednik je pokrao novac. Onaj i onaj je ubačen... Sve se širi, priča bez dokaza, argumenata. Magla cvjeta, raste i deblja se.

Magla u crkvenoj zajednici. Sve se može srediti. Krštenje bez pouke. Kum - može svako. Potrebno je samo 100 DM. Ne treba vjeronauk. Dosta je kurs. Znamo mi gdje sve ide lakše i brže... A potvrda, nema problema...

Korizma je vrijeme ozbiljnosti, obraćenja. Korizmeni vjetrovi posta, pokore i molitve rastjeruju maglu. Kako je s maglom u tvojoj sredini? Hoće li korizmeni vjetrovi doći i do tebe?...

Lazar Novaković

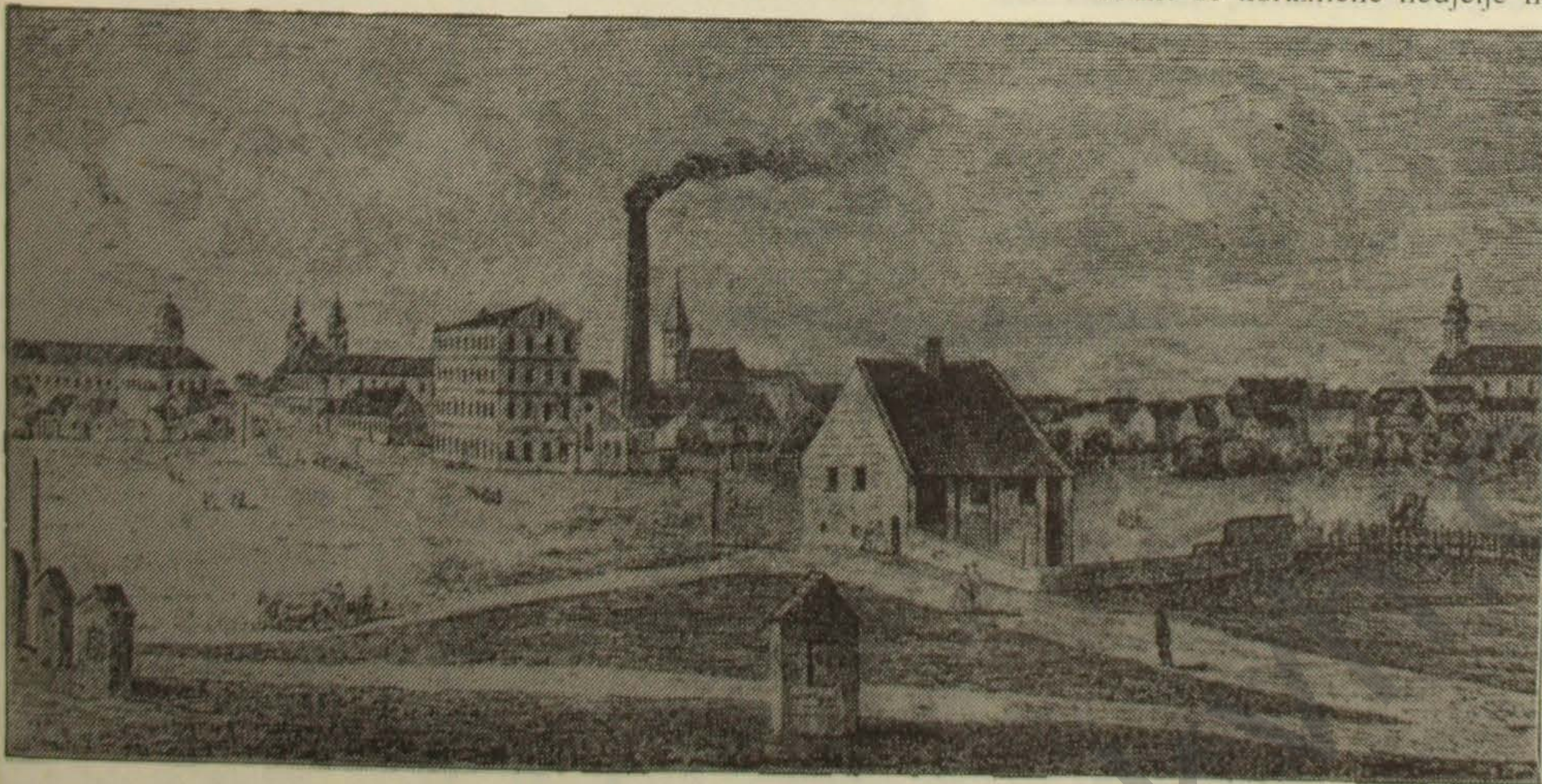
KRIŽNI PUT

U vrijeme korizme, a posebno u Svetom tjednu od Cvjetnice do Uskrsa, križni put je tradicionalna pobožnost katoličkih vjernika. U Bačkoj nema ni jednog sela, ni jednog grada bez "kalvarije". Isto tako, nema ni jedne crkve bez postaja križnoga puta. Najzaslužniji za širenje ove pobožnosti bili su oci franjevci. Evo nekoliko podataka o tome kako je nastala kalvarija u Somboru i u Subotici. Ovaj članak će nam dati podatke i o tome kako je nastala pobožnost križnoga puta.

Kalvarija

U Somboru je prva kalvarija s kapelom (kod nekadašnjeg stolarskog poduzeća "Sloga") bila na Bezdanskom putu. Svoju drugu kalvariju Somborci imaju pred današnjom župnom crkvom svetoga križa, pokraj groblja Sv. Roke. Sagrađena je za župnikovanja župnika Körmöczy Ernőa (1915.-1925.) Bila je veličanstvena. Na krovu velike kapele stajala su tri križa. Bila je to dvanaesta postaja. Kad je crkva počela prokišnjavati, postaja je premještena na plato pred crkvu. No i tamo je izazvala prokišnjavanje u podzemnim hodnicima gdje su brojne obiteljske grobnice. Konačno ju je obnovio župnik Josip Temunović. Kalvarija je dobila nove, manje postaje. Među njima je sada i 12. postaja.

Subotička kalvarija je već na trećem mjestu. Prvu su kalvariju 1758. godine podigle obitelji Futó i Oskolás, a bila je na trgu pred današnjom franjevačkom crkvom. Druga je bila na uzvišici na mjestu današnje željezničke stanice. Tu drugu kalvariju je podigao plemeniti Matija Vojnić od Bajše 1817. godine. O ovoj se kalvariji trebalo starati gradsko poglavarstvo. Veliko mnoštvo vjernika se okupljalo na kalvariji posebno u Velikom tjednu. Na tom je mjestu ostala sve do 1864. godine. Tada je došla na red gradnja željezničke pruge. Vjernici su kolima i na rukama donosili materijal za gradnju postaja na prostor današnje kalvarije na Somborskom putu. Bilo je to 31. ožujka 1864. godine. Iako je pljuštala kiša, posao je obavljen u jednom danu. Tu svoju treću kalvariju Subotičani su smatrali privremenom. Ipak je tamo ostala do današnjeg dana. Nalazi se na Somborskom putu između župne crkve Isusova uskrsnuća i Bajskog groblja. Iako joj je to bilo privremeno mjesto, kad je 1877. godine obitelj Mukić - Malagurski podigla kapelu Žalosne Gospe, podignute su današnje postaje darovima vjernika i posvećene 3. veljače 1880. godine.

Stara kalvarija u Subotici, 1860.

Povijest križnoga puta

Veoma stara predaja kaže da je pobožnost križnoga puta prva obavljala Isusova Majka. Poslije uskrsnuća svoga Sina Marija je počela prolaziti postaje njegovoga križnoga puta. Razmišljajući, Gospa je tako krenula od dvorane Posljednje večere, išla bi do Kajfine i Anine kuće, pohodila bi grob Isusov. Pojedine postaje Isusovoga križnog puta bile su u Jeruzalemu vrlo rano označene pločom ili čak kapelom. Tako je nastalo 14 spomen-mjesta. S početka je jedini križni put bio taj u Jeruzalemu. Franjevci su, kao čuvari Svete zemlje, vodili hodočasnike od postaje do postaje. Na zapadu će križni put imati 12, pa čak i 43 postaje. Tek od 1518. nastojalo se da križni put ima 14 postaja. To se i dogodilo istom u 18. stoljeću.

Podizanje križnoga puta

Do nedavna križni put je mogao podizati samo sjedišni biskup, dok je inače to pravo bilo pridržano franjevačkin vrhovnim i mjesnim poglavarima. Križni put je morao (još prema odredbi iz 1938. godine) imati 14 drvenih križeva bez Isusovoga tijela. Takav križni put ima u Subotičkoj biskupiji samo katedrala-bazilika Svete Terezije. Najčešće su postaje križnoga puta označene slikama ili reljefima. U novije vrijeme križni put ima i 15. postaju čiji je sadržaj Isusovo uskrsnuće. Najveći križni put u Hrvatskoj nalazi se u narodnom svetištu Majke Božje u Mariji Bistrici. Tamo su postaje prikazane kipovima u naravnoj veličini. I ta kalvarija ima 15 postaja, kao i nedavno obnovljena subotička kalvarija.

Križni put u Subotici

Diljem biskupije križni put se moli obično prije korizmene propovijedi. U nekim župama ga vjernici mole svaki dan u korizmi. U Subotici se od davnina zajednički molio na gradskoj kalvariji na Cvjetnicu i na Veliki petak. Prastari je i još živi običaj moliti križni put na gradskoj kalvariji u praskozorje Uskrsa. Stotine vjernika se tada nade na kalvariji na moljenju križnoga puta.

Jedne se korizmene nedjelje na kalvariji okupljaju djeca pučkih škola iz grada i okolice, a druge djevojke i mladići.

Neka ovogodišnja korizma oživi pobožnost križnoga puta. Ta je pobožnost rječiti govor o najvećoj ljubavi koju je Isus pokazao umirući za svoje prijatelje. Ta pobožnost nadahnjuje i daje snage. Bolesnici mole križni put i na svojim bolesničkim posteljama. Tako oni uče što znači "u svo- me tijelu nadopunjam ono što nedostaje Kristovim mukama".

Stjepan Beretić

Piše: Roman Miz

RUSINI GRKOKATOLICI (IV)

POSIJANA RIJEČ

Djelatnost Crkve je nezamisliva bez izdavanja odgovarajućih publikacija - knjiga, novina, časopisa. To je, osim žive riječi, nezaobilazan oblik formiranja i informiranja vjernika. Iako između dva svjetska rata Crkva nije bila posebni izdavač tiskane riječi na rusinskom jeziku, ipak je, posredstvom Rusinskog narodnog prosvjetnog društva, brinula da narod ima svoju tiskanu riječ. To su u prvom redu bile "Ruski novini" ("Rusinske novine") na rusinskom i "Ridne slovo" ("Vlastita riječ") na ukrajinskom jeziku. Izdani su rusinski i ukrajinski kalendari, razne knjižice što ih je najčešće pisao vladika Dionizije Njaradi, molitvenik Đure Bindasa, vjeronaučni priručnik Đure Pavića, pjesmarice i druge knjižice duhovnog sadržaja.

Poslije Drugog svjetskog rata, od 1969. godine u Ruskom Krsturu izlazi "Hristijanski kalendar" ("Kršćanski kalendar"), kojeg je uređivao i izdavao paroh Mihajlo Makaj. On je izdao i veći broj različitih knjiga i brošura, od kojih treba posebno spomenuti devet vjeronaučnih udžbenika za svih osam razreda osnovne škole. Izdao je molitvenik, prijevode četiri evanđelja, poslanica i svete liturgije. No, najveće dostignuće izdavačke djelatnosti u tom periodu bila je poznata "Ilustrirana Biblija mladih" na ukrajinskom i kasnije na rusinskom jeziku.

U novije vrijeme crkvenu glazbu, odnosno pjevanje njeguje i reprezentira obiteljski zbor svećenika Joakima Hološnjaja iz Đurđeva. Izdali su četiri kazete s pojedinim bogoslužjenjima: Liturgijom, Večernjim i Jutarnjim bogoslužjenjem. Vokalno-instrumentalni sastav "Rosa" iz Novog Sada također je izdao kazetu s duhovnim i božićnim pjesmama pod nazivom "Radujsja serce" ("Raduj se srce").

Od listopada 1991. godine u emisijama Radio Novog Sada na rusinskom jeziku emitiraju se priloge s vjerskom tematikom. Tako su objavljeni ciklusi priloga pod nazivima: "Na izvorima kršćanske bogoslovske misli", "Iz riznice kršćanske kulture", "Naša Crkva s narodom od početka", "Radio-pisma svećenika", "Slavni ljudi i njihova vjera" i dr. Te priloge pišu svećenici Roman Miz i Vladislav Varga.

Godine 1993. župa sv. Petra i Pavla u Novom Sadu počela je izdavati seriju knjižica pod zajedničkim nazivom "Memorijal 250". Sam naziv dovoljno pojašnjava da je serija pokrenuta u povodu jubileja doseljenja Rusina u Bačku. Do

Spikeri Svetlana Strocka i Đura Latjak čitaju propovijed Romana Miza - Radio Novi Sad

sada je izašlo 11 knjižica i dva kalendara-almanaha. Knjižice su vjerskog i kulturno-povijesnog, odnosno popularno-naučnog sadržaja. Osim prijevoda knjižice Živka Kustića "Priroda govori o Bogu", sve su napisane za ovu seriju i izdaju se prvi put.

Od siječnja 1994. godine ista župa pokrenula je i mjesečnik, kršćanski časopis "Dzvoni" ("Zvona"), kojeg uređuje g. Mihajlo Ramač. Oko tog izdanja okuplja se mlada rusinska inteligencija kršćanske orijentacije: svećenici, novinari, znanstvenici, književnici, profesori, inženjeri...

Kada je osnovan Teološko-katehetski institut Subotičke biskupije s odjeljenjima u Subotici i Novom Sadu (počeo djelovati početkom školske godine 1994/95.), na studij se upisalo i 18 grkokatolika (muških i ženskih osoba) iz Novog Sada, Ruskog Krstura, Kule i drugih mjesta. I Roman Miz, grkokatolički svećenik također je jedan od profesora tog Instituta.

Tako, eto, Crkva već 250 godina vrši svoju svetu misiju na ovoj bačko-srijemsko-slavonskoj teritoriji. Ona je od početka bila s narodom. Čuva Crkva svoj narod, a narod čuva Crkvu. Brine Crkva za čast naroda, njegovo dostojanstvo, kulturu, ali još više za dušu čovjeka i njezino spasenje. Pred Crkvom se stere nimalo lagan put u budućnost. Potrebni su joj pobožni, umni i učeni svećenici a također i redovnice, jer njiva je velika; veliki vinograd čeka radnike: nesebične, s mnogo ljubavi prema Bogu i čovjeku. Jer, ako će opustjeti oltari u crkvama, zarasti putovi u samostane, zanijemiti škole od dječjih glasova - bit će prazne i hladne ljudske duše i duša naroda.

(Svršetak)

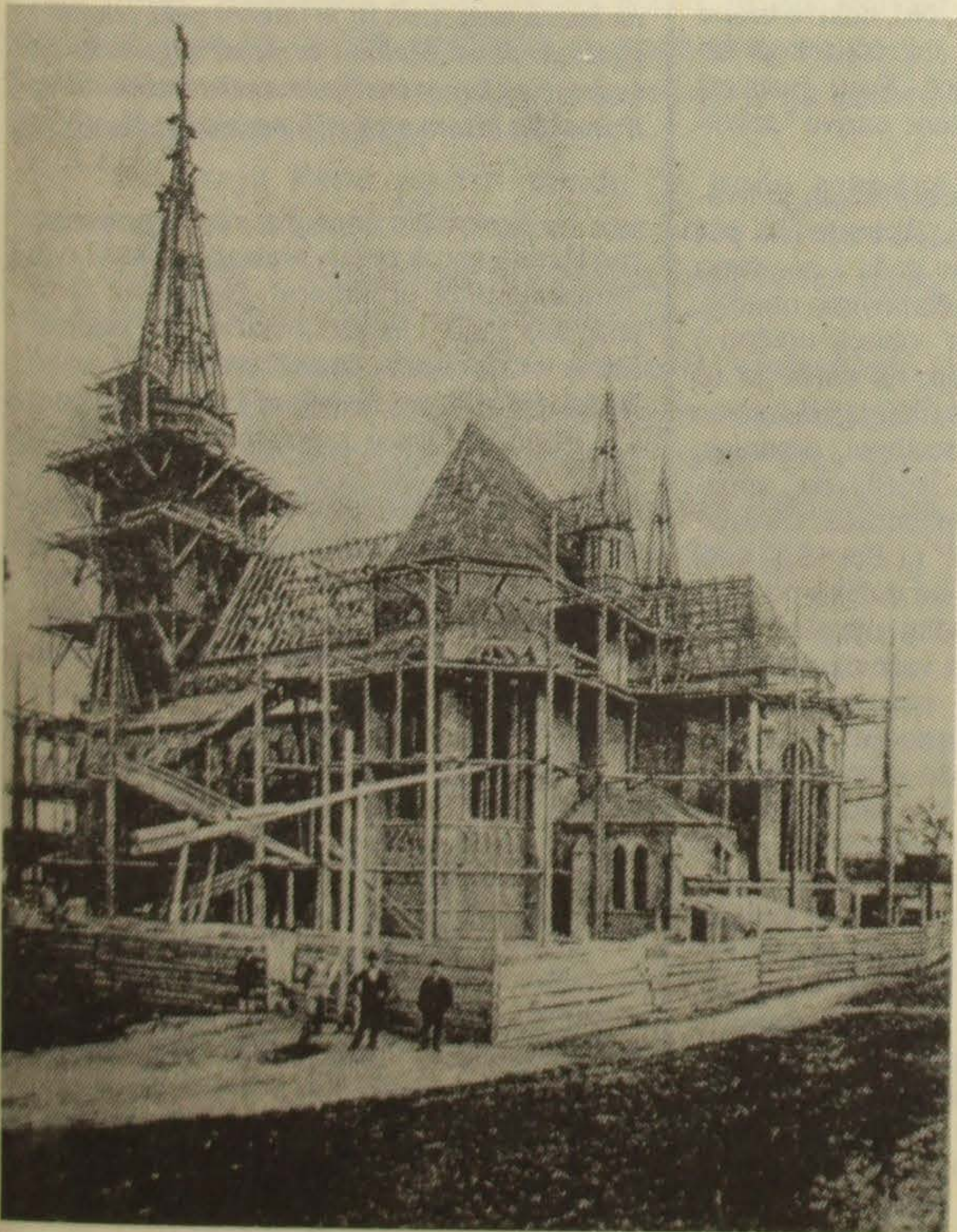
IZ POVIJESTI SUBOTIČKIH ŽUPA

Župnik Antun Šarčević (1823-1831)

Kad je 1823. godine u župu svete Terezije došao župnik Antun Šarčević, Kraljevsko namjesničko vijeće je već bilo naredilo gradskom magistratu u Subotici da u dvjema ovdašnjim četvrtima: Keru i Senti, kao i na Šupljaku, podigne crkvu, župni dom i školu. Namjesničko je vijeće obavijestilo i nadbiskupa Petra Klobušiczkog o toj svojoj namjeri uz zamolbu, da sa strane Nadbiskupije imenuje svećenika koji će s predstavnicima gradskih vlasti odrediti mjesto za spomenute crkve, župne domove i škole. U Subotici je odmah osnovano povjerenstvo u sastavu: Ferenc Czorda, gradonačelnik, Đuro Vojnić, kapetan, Šime Skenderović i Stanko Stipić, sva četvorica iz gradskog magistrata. Oni su zajedno s novim župnikom, Antunom Šarčevićem 27. kolovoza 1823. godine obišli Ker, Sentu i Šupljak, da odrede nova pastoralna središta u gradu.

Kerska župa

Spomenuto je povjerenstvo bilo uvjeren da se buduća kerska župa zacijelo neće širiti prema jugu budući da je tamo već postojala samostojna općina Šandor. Kao najprikladnije mjesto za župni dom su odredili kuću krojačkog majstora Petra Malagurskog. Crkva, crveni trg i škola će biti na mjestu kuće Franje Suvajdžića, Bartula Sarića, Stipana i Josipa Bogdanovića, Andrije Domonića, Stipana Vojnića Jadrinog, Marka Sarića, Kuzme Kanovića, Lazara Gakovića, Tome Matkovića i Stipana Zelića.

Senčanska župa

U središtu buduće senčanske župe stajala je kuća udovice Lovre Vojnić Hajduka. U njoj bi se smjestio župni dom. Za crkvu i trg valjalo je otkupiti kuće: Filipa Čovića, Mate Vukmana, Davida Lulića, Lovre Lončarevića, Fabijana Vukmana, Ivana Sarića, Luke Cvijana, i Kalora Vukmana. Za mjesto učiteljskog stana i škole bila je određena kuća Józsefa Kónye.

Nove župe na pomolu

Činilo se da će tako predviđeno raščlanjivanje velike župe svete Terezije odmah zaživjeti. Gradsko je poglavarstvo čak povjerilo tesarskom majstoru Danielu Trunku da izradi nacрте i predračune za spomenute crkve, škole i župne domove, dok je spomenuto povjerenstvo bilo zaduženo da smjesta odredi granice budućih župa kao i da popiše sve tamošnje vjernike. Nažalost, ništa se nije dogodilo sve do 1829. godine kad je nadbiskup Petar Klobušiczky došao u Suboticu da podijeli sakrament svete potvrde i da obavi kanonski pohod. Od 9. do 14. svibnja je proboravio u gradu. Nadbiskup Klobušiczky je odlučio poduzeti sve da se konačno raščlani prevelika subotička župa.

Opskrba i granice novih župa

Nadbiskup je zatražio od gradskog poglavarstva da ponovo pošalje povjerenstvo s kojim bi se još jednom raspravio plan osnutka novih župa. Već spomenutom povjerenstvu su pridodani Bolto Sučić i Lazar Mukić, gradski zastupnici. U župnom domu svete Terezije našli su se članovi povjerenstva s kojima je razgovarao kanonik István Csausz, kao nadbiskupov izaslanik. Povjerenstvo je odredilo granice župa otprilike onako kako ih danas poznajemo. Od ulica Junija Palmotića i Maksima Gorkog na sjever bit će područje župe svete Terezije. Južno od tih ulica prostirat će se buduća kerska i senčanska župa. Do tada je župa svete Terezije u Subotici imala nadarbinu od 180 lanaca zemlje. Nakon podjele župe ostat će joj samo 90, a ostatak će podijeliti dvije nove župe. Plan gradskog povjerenstva se izmijenio na prijedlog kanonika Csausza tako, da je za župu svete Terezije predviđena nadarbina od 100, a za dvije nove župe od po 40 lanaca zemlje. Župnici novih župa će imati po dva kapelana. Učitelji bi obavljali ujedno i orguljašku službu. Zvonar i sakristant bi i u jednoj i u drugoj župi bila po jedna osoba.

Filijale budućih župa

Gradsko je povjerenstvo nadalje predložilo da se senčanskoj župi, kao filijala, pridoda pustara Šupljak, čije bi stanovništvo bilo dužno izdržavati jednoga kapelana koji bi stanovao u senčanskom župnom domu. Općina Šandor bi pak bila pridodana kao filijala kerskoj župi. Prijedlog je predstavljen nadbiskupu u Bajmoku. Kraljevsko namjesničko vijeće je zajedno s nadbiskupom odobrilo plan. Tražilo je što skoriju njegovu provedbu i osnivanje novih župa, no sve je moralo čekati do 1841. godine.

***

O prvim župnicima novih župa i njihovom svečanom ustoličenju čitajte u uskrsnom broju Zvonika.

Stjepan Beretić

KOME VJERUJETE?

Danas se razni spiritisti nude u modernom ruhu nazivajući sebe "bioenergetičarima", "bijelim magima", "iscjeliteljima", "prorocima". Koriste se televizijom, radiom, novinama da privuku duše u svoju zamku. Otvaraju agencije, nude se preko telefona - jednostavno, zaposjeli su medije. Čekaju i vrebaju! Lažni proroci i čaranja neprekidno su djelovali, mijenjao im se jedino vanjski "imidž" kroz vjekove. Današnja "ekipa" gatare i vračara koristi za sebe "kulturnije" nazive, barataju modernom "terminologijom" jer, kada bi sebe nazvali pravim imenom, posao bi im propao. Zastarjele su kristalne kugle, slijepi miševi, metle za letenje. Mnogi pojedinci - žrtve, nahranjeni suvremenom gladu za "slobodom", ne vole da im Crkva "popuje", pozivaju se na svoja "prava", smatraju da znaju gdje će potražiti pravi lijek za svoju "sudbinu". Naravno, "zvjezdoznanci" i "magijaši" zadovoljno trljaju ruke dok im posao cvjeta i donosi novac. Rado ga primaju. Jedan od njihovih aduta je vaš očaj, beznade, tuga za umrlima, trenutak kada mislite da nikome niste potrebni i nezadovoljstvo sobom. E, tada su oni tu "da vam pomognu", navodno, samo barataju "dobrim", a jedina im je sreća da vi budete utješeni, izlječeni, zadovoljni, kako tvrde.

Nije pravilo, ali među kršćanima plijen su oni koji ne idu redovito u Crkvu, ne primaju sakramente, ne slušaju često poruku Evanđelja. Jedan mudri svećenik to slikovito opisuje: zamislite skup ovaca koje se kreću zajedno, jedna do druge, bezbjedne su, ali čim jedna zaostane, izgubi se i grabljiva životinja, koja vreba iz žbunja, hitro je lovi. Tako je i s ljudima. Onaj kršćanin koji malo drži do redovitih odlazaka u Crkvu, ispovijedi i pričesti, lakši je plijen vraga. Onaj tko zaostane, tko se odvoji od Crkve, izlaže se opasnosti da povjeruje idolima. Vrag će već naći puta da ga se dočepa.

"Ja sam Gospodin Bog Tvoj, nemaj

drugih bogova uz mene". Tko se bavi gatanjem, čaranjem, drži do praznovjerja, zaziva duhove ili prisustvuje takvim činima, teško se ogrešuje o prvu Božju zapovijed. Potrebno je da se u tom slučaju iskreno pomiri s Bogom u valjanoj ispovijedi, ne tajeći svoj grijeh pred svećenikom koji ga ispovijeda, jer "Boga ne možete prevariti".

Mnogi se prevare misleći da je suvremeni svijet i davao nespojiva kombinacija, da je taj "knez tame" izumro poslije srednjeg vijeka, da je sotona samo lik iz bajke, mitsko biće. Smatraju ga zastarjelim, a "Protivnik vaš, davao, kao ričući lav obilazi tražeći koga da proždre." (1 Pet 5,8) Iza svih tih nabrojanih "iscjelitelja" i lažnih proroka, vračeva, krije se vrag, koji se lukavo predstavlja dobročiniteljem uz pomoć svojih smicalica - amajlija, horoskopskih "znaka", "magijskih" predmeta, karata raznih vrsta, "znanja o prošlim životima" itd. Kakvu zaštitu, kakvo izlječenje, kakvo tumačenje budu-

ćnosti može da vam podari onaj "stručnjak" koji služi vragu? Zajednička crta im je - laž, obmana, jer što bi drugo i mogli nuditi kada za svog gospodara priznaju "oca laži" - vraga! Od njega im dolaze sve te "vizije" i "čudesi", u njemu nalaze svoju moć. No, neki se brane kako im je dosta toga što čuju kod tih zavodnika baš "pogođeno". Sveti Ivan od Križa ovakve oblike spoznaje naziva "davlasko proroštvo".

Specijalnost vračara i sličnih je hvatanje u igru čitave obitelji. To im je laki put da svoju misiju - propast duša i brojčano uvećaju, koristeći se svim članovima obitelji. Poslije takvog "tretmana" obitelj obično i osjeti izvjesno poboljšanje, ali varav je to uspjeh koji se brzo rasplina ustupajući mjesto agoniji. Raspad, nemir, strahovi, nesаница, nervna napetost, srdžba, svadljivost, smjenjuju se s apatijom i iscrpljenošću. Čuvajte se! "Otrijeznite se! Bdižite!" (1 Pet 15,8) Čak i ako vi, lično, mislite da ste daleko od ovih napetosti, budite oprezni. Možda se neko iz vaše okoline ili iz vaše obitelji nesmotreno već upustio u "suradnju" s tim ljudima koji služe demonima. Na primjer, u jednoj radio - emisiji "mag" se nije ustezao da slušateljima objasni kako mu pomažu duhovi, detaljnije ih je opisao, samo je "zaboravio" da ih nazove pravim imenom - zlodusi.

Ne dozvolite da vas zamajavaju oni koji se povode za zlim. A "Zaista će biti sretna ona duša koja se bude znala boriti protiv apokaliptičnog zmaja sa sedam glava" (Otkr 12,3).

Dnevno molite:

"Sveti Mihaele Arkandele, brani nas u boju: protiv pakosti i zasjedama đavlovim budi nam zaklon: neka mu zapovjedi Bog, ponizno molimo: i, Ti, Vojvodo vojske nebeske, Sotonu i druge duhove zlobne, koji svijetom obilaze na propast duša, božanskom krepošću u pakao protjeraj. Amen!"

PAPA LEON XIII.

Ne dozvolite ni da vas vaš protivnik - davao zbuni ili zaplaši. "Gospodin mi je svjetlost i spasenje; koga da se bojim?" (Ps 27). Budimo ponizni pred Bogom, molimo, blagoslivljajmo, žrtvuemo se i činimo dobra djela. Slijedimo Crkvu, ne bježimo od križa, ljubimo ga. Naš kršćanski put nije širok i ravan, ali Krist nas podržava i kaže: "ČUVAJTE SELAŽNIH PROROKA KOJIDOLAZE K VAMA U OVCJEM ODIJELU, A IZNUTRA SU VUCI GRABEŽLJIVI". (Mt 7,15). Krist je Alfa i Omega, Krist je naš put, istina i život.

IVAK

DUHOVNI BOJ

U buduće jačajte se u Gospodinu i u silnoj snazi njegovoj. Obucite svu opremu Božju da se možete oduprijeti lukavstvima đavlovim. Jer nije nam se boriti protiv krvi i mesa, nego protiv Vrhovništava, protiv Vlasti, protiv upravljača ovoga mračnoga svijeta, protiv zlih duhova po nebesima. Zbog toga posegnite za svom opremom Božjom da uzmožete odoljeti u dan zli i održati se kada sve nadvladate. Držite se dakle! Opašite bedra istinom, obucite oklop pravednosti, potpašite noge spremnošću za evanđelje mira! U svemu imajte uza se štiti vjere: njime ćete moći ugasiti ognjene strijele Zloga. Uzmite i kacigu spasenja i mač Duha, to jest Riječ Božju." (Ef 6,10-17)

● Pitali ste:

Kako protiv magije?

U mojoj obitelji su se počele dešavati neke čudne stvari. Sumnjam da je na našu kuću bačen neki urok ili je unešen neki crnomagijski predmet. Molim vas da mi odgovorite na koji način i kojim sredstvima se to može neutralizirati da bismo nastavili normalan život?

S.I.

Normalan život jest najbolji, a sigurno i jedini ustuk protiv svakog "uroka" i svih "crnomagijskih predmeta". Normalan život jest isto tako i najbolji način za "neutraliziranje" tih "nekih čudnih stvari". Za svako ljudsko biće normalan život je život s Bogom i u Bogu. Po onoj zapovijedi: Ljubi Boga iznad svega, a bližnjega kao sebe samoga. Tko ne vrši Božje zapovijedi, taj ni Njega ne ljubi i taj ne živi normalan život. Stoga se takvoj osobi i mogu zbiti pojave da traži "na koji način" se mogu "neutralirati" te "čudne stvari". Da si bio određeniji u pitanju i kazao tko si, gdje si, što si, kakva ti je obitelj - koje su te "čudne" stvari, dao bih ti odgovor i na te pojedinosti. Jer, čudnih stvari ima među ljudima više nego zrnaca pijeska na obali morskoj, više nego zvijezda na svodu nebeskom. I konačno, da ti nisi u svemu tome dao svoj pristanak?

Ako nisi dao svoj pristanak, budi normalan, kako sam gore rekao i Bog neće dopustiti da u tome stradaš. Tu sve ovisi o tvojoj dobroj volji da živiš normalan život. Kada budeš određeniji, jasniji i iskreniji u svome pitanju dobit ćeš i poduži odgovor. Nisi ti ni prvi ni jedini koji o tome pitaš!

Pozdrav

P. Leopold

PAPA UPUTIO PORUKU MLADIMA

OBRAĆENJE SRCA I ŽIVOTA

Papa Ivan Pavao II. potiče mlade da se na prikladan način pripreme za veliki jubilej 2000. godine "obraćenjem srca i života" odupirući se "civilizaciji sebičnosti" slijedeći "učiteljski put" k "civilizaciji ljubavi" koja se dosljedno ostvaruje u solidarnosti s braćom koja trebaju pomoć. To je poziv što ga je Papa uputio mladima u svojoj poruci za sljedeći svjetski skup mladeži koji će se prirediti na razini biskupija na Cvjetnicu kao priprava za novi međunarodni susret u Parizu 1997. godine.

Pogled Svetog Oca usmjeren je "prije svega prema mladima umiješanim u drame koje potresaju svijet, onima koji trpe zbog rata, nasilja, gladi i bijede, koji produžuju patnje Krista koji je bliz čovjeku potlačenom teretom boli i nepravde".

U svjetlu vjere, Papa podsjeća da "ako je vječnost horizont nas kao ljudi koji žedaju za istinom i srećom, povijest je pozornica našega svakodnevnog zauzimanja".

"Naša je dužnost, dakle" - kaže Papa - "živjeti unutar povijesti, rame uz rame s našim suvremenicima, dijeleći s njima tjeskobe i nade, jer kršćanin jest, i mora biti, u punom smislu čovjek svoga vremena. Treba prije svega **da preko vas mladih stigne u svijet svjedočanstvo ljubavi prema životu**, daru Božjem, ljubav koja se mora proširiti od početka do kraja svake stvarnosti, i morate se boriti protiv svakog nastojanja da se čovjek postavlja za suca drugom čovjeku, kako onom nerodenom, tako i onom koji je na umoru, hendikepiranom i slabom".

Na kraju Papa poziva mlade da budu također "vjerodostojni i djelotvorni proroci radosti u svijetu tako često žalosnom" i "svojim suvremenicima znak velike nade, one Isusove, koji je za nas umro i uskrsnuo".

U svojoj poruci, Papa Ivan Pavao II. navjestio je i teme, uzete iz Evandelja, za iduće skupove mladeži: 1997. "Učitelju, gdje stanuješ? Dođite i vidite"; 1998. "Duh Sveti će vas u svemu poučiti"; 1999. "Otac vas ljubi"; 2000. godine "Riječ je tijelom postala i prebivala među nama".

Križ, sidro i srce, znak žive vjere,
u fanja i ljubavi.

VLČ. ANTUN PEĆAR, GOST TRIBINE MLADIH

U nedjelju, 18. veljače 1996. godine svojim predavanjem i nastupom osvježio je našu Tribinu mladih vlč. Antun Pećar, župnik iz Niša i direktor Caritasa Jugoslavije i Caritasa Beogradske biskupije. On je u svom predavanju, na temelju Konstitucije "Radost i nada" II. Vatikanskog koncila, osvjetlio prisutnoj mladeži dostojanstvo ljudske osobe. U razgovoru poslije predavanja vlč. Pećar govorio je o svojoj župi i svom svećeničkom djelovanju u katoličkoj dijaspori, te vrlo zanimljivo svjedočio o svom karitativnom radu - osobito o radu s izbjeglicama i starim i bolesnim osobama.

Voditeljica tribine Vesna Ivanković i predavač vlč. Antun Pećar

Na tribini je bilo prisutno sedamdesetak mladih, nešto manje nego inače u posljednje vrijeme, zbog koncerta folklorne sekcije HKC "Bunjevačko kolo", čiji su članovi i mnogi mladi koji dolaze na tribinu. Zbog spomenutog koncerta ovog puta druženje mladih održano je u samom Katoličkom krugu. U vedrom raspoloženju mladi su proslavili poklade i još više produbili svoje zajedništvo.

A.

POVIJEST

Stara sam,
Izmučena pod teretom vremena,
tmurni dani prisiljavaju me da legnem na smrt,
premda još sija sunce.

Iskrena sam
kao što je istina sama,
veliko iskustvo za svijet
i greška - za savršen san.

Ja sam povijest,
nositeljica svih vremena,
svjedok koji osuđuje
čovjeka zbog njegovih svih zločina!

Ja sam učiteljica života;
nosim dvije lekcije koje jasno govore
da moramo učiti iz iskustva -
kakva je moć mržnje i ljubavi!

Jasna iz Žednika, 16 g.

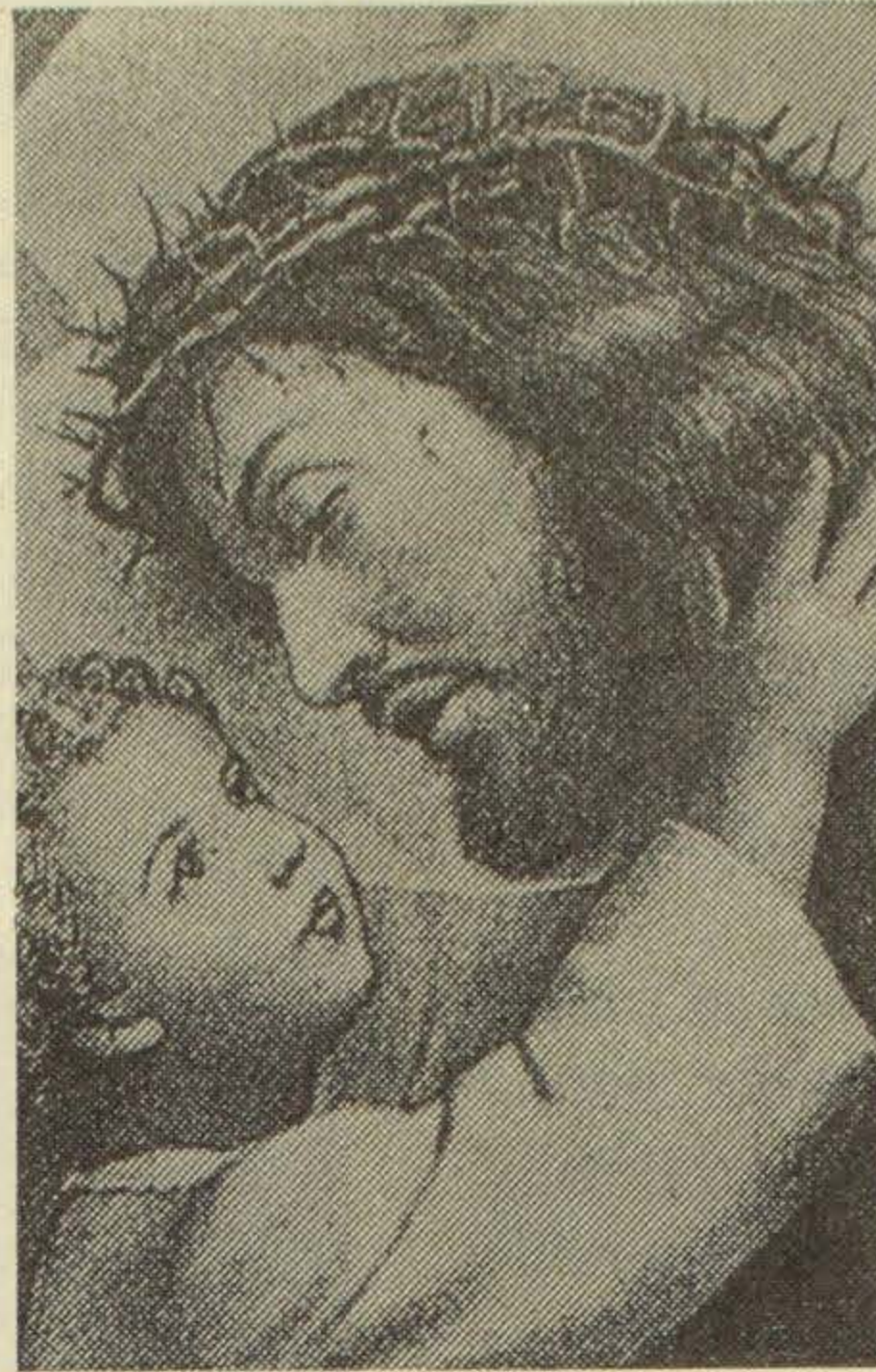
Uređuje: Katarina Čeliković

O ISUSOVOJ MUCI

Isusovi neprijatelji žele ga ubiti.
Oni se koriste Judom
jednim od dvanaestorice apostola.
On dolazi s vojnicima
da uhvate Isusa i da ga utamniče.
Juda ga izdaje zlim poljupcem.

Isus je utamničen:
osuđen je na smrt na križu;
tuku ga,
krune ga trnjem.
Mnogo trpi.

Isus nosi križ na svojim ramenima
na brdo Kalvariju.
Simon iz Cirene pomaže mu.
Isus pada više puta -
on strahovito trpi.

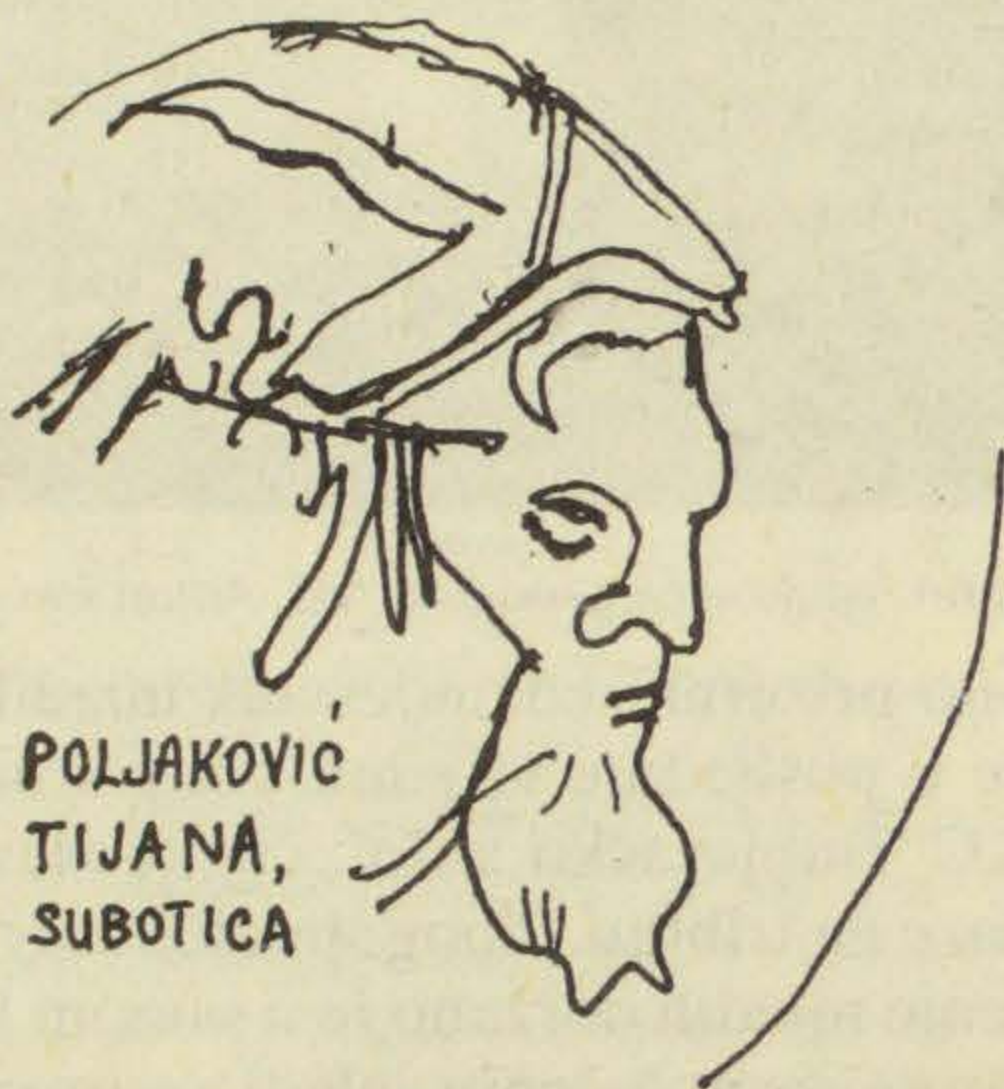
Vojnici pribijaju Isusa na križ;
on je kao janje nevino i bez mane
žrtvovano da nas izliječi i da nas
spasi.

Isus poviče: "Žedan sam."
pa preda duh,
umre.
Jedan vojnik kopljem probode
njegovo srce
i poteče krv i voda.

Njegovo tijelo skidaju s križa.
Polažu ga u krilo Marije, njegove
majke,
i ona ga prima s ljubavlju.

Nakon toga njegovo tijelo polažu u
grobnicu
koju zatvaraju velikim kamenom.

+ + + + + Iz knjige Jean Vanier: Susrećem Isusa - On mi kaže "Volim te" + + + + +

POLJAKOVIĆ
TIJANA,
SUBOTICA

GOSPODIN JE NAŠ KRALJ

Bog (Gospodin) je bio tu
prije mnogo dana i godina.
I kad On nešto čini, ne umara se nikada.
Za one koji trebaju pomoć i dobrotu,
Bog je uvijek budan
Na nebesima. Gleda nas odozgo
Bez obzira gdje smo i što smo.
Bog je bio ondje kad sam bila u kolijevci.
On ima sina koji se zove Krist,
On je dobar i čist.
Bog ima jednog prijatelja, veoma dragog,
Koji se zove Josip.
I Bog je zamolio Josipa da bude
zemaljski otac Isusov.
I njegova ljubav nikad se ne troši
Već sve više i više rasipa.
Ne možeš vidjeti Boga,
Al On je uvijek tu, u tebi.
On je naš KRALJ nebeski,
Koji nas čuva -
Sada i u vijeke!

Seka iz Žednika (7 g.)

Ptt

Hvaljen Isus i Marija!

Mnogo mi se dopada vaš list. Ima mnogo lijepih i sažetih članaka. Rado ga čitam i rado učestvujem u nagradnoj igri, mada još nisam bila dobitnik. Nadam se da će Bog dati pa ću i ja primiti dar Božji.

Primite puno blagoslova od Rozike iz Bajmoka. Zbogom!

Draga Rozika, drago mi je da ti se sviđa "Zvonik" i što ga čitaš. Nadam se da ćeš se i dalje igrati s nama pa će i šanse za neku od nagrada biti veće.

Želim ti da te Bog obilno blagoslovi i da budeš jako dobra Zvončica.

Evo i po drugi put pozdrava koji stižu iz Augsburga

Dragi prijatelji

Puno Vas pozdravljaju Marina, Juliana i Luka!

Hvala u ime svih Zvončica!

U NEDJELJU
SAM IŠLA U
CRKVI.

NA SV. MISI JE BILLO
LIJEPO, JER JE ISUS BIO
S NAMA.

NA IZLASKU IZ CRKVE,
KUPILA SAM NOVI BROJ
"ZVONIK" I POHITALA
KUĆI DA PROČITAM
DJEČJU STRANU.

MALI ADRESAR

IVANA MANDIĆ, 14 godina

Volim dopisivanje i muziku (povremeno sviram klavir).

Bavim se košarkom, skupljam salvete i pravim čestitke od slame.

Rado ću odgovoriti svima.

Tome Rudić Brace 23, 24000 Subotica

MAJA VULINOVIĆ

Idem u VI razred. Nastojim redovito ići na misu. Ponekad surađujem u "Zvoniku". Treniram džudo. Dopisivala bih se s vršnjacima.

Matije Gupca 2, 25000 Sombor

ZADATAK ZA VAS U KORIZMI!

U korizmi svatko od nas razmišlja o svom životu i o tome kako može postati bolji. Isus nas je naučio kako se to postiže. Dok je 40 dana postio u pustinji, đavao ga je kušao - Isus je odbacio sve kušnje i đavao ga je pustio. Nakon toga Isusu su pristupili anđeli i služili mu.

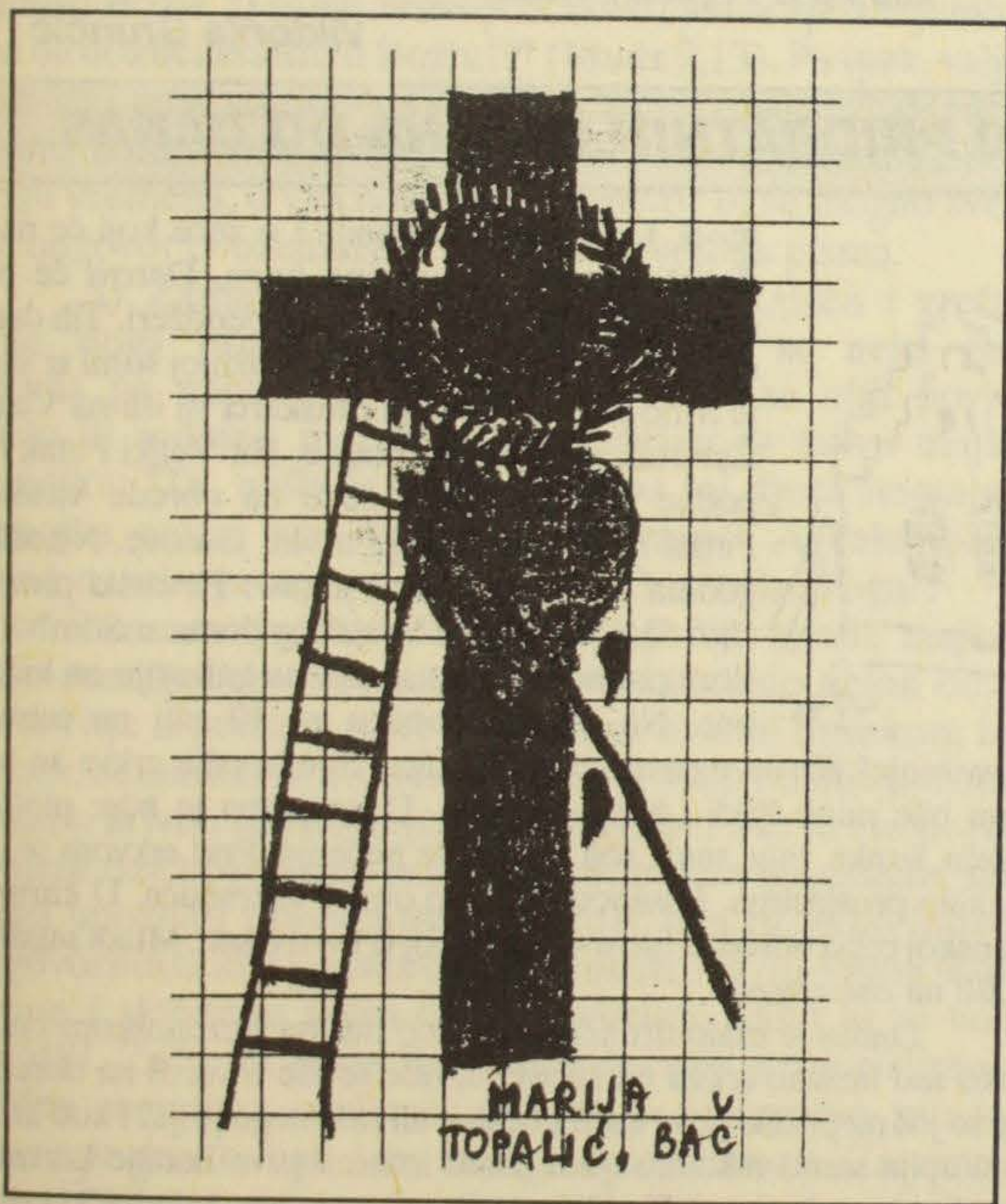
Dragi Zvončići, **ako želite da vam anđeli služe**, odbacite sve ono što vas čini nesretnim: nemojte se svađati, opraštajte, budite poslušni roditeljima, nemojte lagati... Još je nešto važno - provjerite jeste li spremni i za neku **ŽRTVICU!** Možete li redovito ići na misu, na pobožnost križnog puta, svakodnevno moliti?

Evo vam zadatak:

- SVAKI DAN MOLITI ZAJEDNO U OBITELJI,
- ODLAZITI NA POBOŽNOST KRIŽNOGA PUTA,
- SLUŠATI PAŽLJIVO KORIZMENE PROPOVIJEDI,
- UČINITI DOBRO DJELO KAD GOD JE TO MOGUĆE.

Mislite da je to nemoguće? Pišite nam o tome kako ste izvršili svoj plan!

Za one koji nam napišu kakav im je bio plan i koliko su "žrtvica" imali pripremamo iznenađenje!

KAKO S KOMPJUTOROM! - MALI SAVJET

Mnogi od vas vole sate i sate sjediti pred kompjutorom i igrati razne igre. Međutim, to može napraviti probleme vašim očima. Stoga, evo nekoliko pravila kojih se valja držati:

Ekran bi trebao biti udaljen od očiju barem pola metra, postavljen tako da bude malo niže od očiju. Tastatura također mora biti udaljena od prsa 15-20 cm - ruke trebaju slobodno počivati na stolu da se ne bi opteretili mišići ramena i ruku. Stolica mora biti prilagođena ovoj svrsi; leđa bi se trebala nasloniti na naslon stolice, a noge ne smiju visjeti u zraku već čvrsto stajati na podu. Dakle, visinu sjedišta treba prilagoditi vašoj visini. Tko se bavi kompjutorskim poslom, neka nauči i sitna pravila.

/MAK/

POŠTOVANI ZVONČIĆI I ZVONČICE!

U ovom kolu nagradne igre ponovno ste poslali blizu 250 kupona, što je zaista lijep broj. Svi su odgovori bili točni, ali malo preširoki. Dovoljno je bilo reći: **NEPRIJATELJE** (treba ljubiti).

Kao i prošli put, glavni darovatelj je bio **župnik iz Bača vlč. Željko Augustinov**. Molimo Gospodina da ga blagoslovi.

U župi Sv. Jurja izvučeni su:

1. **Sonja Majla**, D. Tucovića 9, St. Žednik - KRIŽ
2. **Zorica Papak**, Bikovo 165/A
- GODIŠNJA PRETPLATA NA ZVONIK
3. **Tomislav Jurišić**, Dalmatinska 9, Sombor
- PORCULANSKI ANĐELI
4. **Josipa Ignac**, Laze Kostić 19, Sonta - TOMBOLA
5. **Marijana Pehar**, Crveno Selo 58/c, Subotica
- KIP SV. LEOPOLDA MANDIĆA
6. **Ivan Šimunov**, Josićki put 3/A, Sombor
- RASPELO - GLAVA ISUSOVA
7. **Ivan Vaci**, Batinska 34, Subotica - VODENA IGRAČKA
8. **Marina Bačić**, Đ. Đakovića 58, St. Žednik
- RASPELO - GLAVA ISUSOVA
9. **Nikola Tolarić**, Vojvodanska 47, Sonta
- PRIVJEZAK ZA KLJUČEVE
10. **Mária Ralbovská**, M. Tita 200, Selenča
- KOMPLET UKRASNIH SVIJEĆA

Slijedeće izvlačenje će biti na Bikovu u nedjelju, 31. III. Kupone šalžite na poznatu adresu: Ivana Milutinovića 52, 24000 Subotica.

KUPON ZVONIKA br. 17

Kako se zove Isusov izdajnik?

Odgovor: _____

Ime i prezime: _____

Adresa: _____

Samo vjerujte

A ja sam, Gospodine, klonula! Strah mi se uvlačio u dušu. Zaboravila sam na Tvoje riječi iz evanđelja: "Idi, spasila te tvoja vjera!" Oprosti mi!

Gospodine, teško je od nekog tko ima malo tražiti milodar, a još je teže živjeti sa saznanjem da moraš pružiti patniku pomoć u takvim okolnostima.

Znaš je, Gospodine, znaš sigurno onu bolesnu baku što se teško kreće... Na očima nosi naočare duple dioptrije. Obučena je uvijek u debeli stari okrzani kaput. Ruke su joj grube, valjda od prijašnjeg rada. Svaki dan prošeta sokakom da se, kako sama kaže, "prošeta malo i zagrije, jer joj je zima u ladnoj sobi" (a napolju je -4°C).

Ti to, Gospodine, znaš i razumiješ - Tvoja štalica je bila hladna... Grijala Te ljubav Tvoje Majke, Oca i dobre životinje svojim dahom... Obraćam Ti se jer znam da je Tvoja štalica bila prvi korak Tvoje ljubavi i dokaz da si s nama. Hvala Ti! Ovo saznanje je umnožilo moju vjeru. Zнала sam da Ti ostaješ skriven u svim životnim situacijama da bi nam se bolje objavio očima naše vjere.

Dok sam ovako duboko razmišljala, u ušima su mi zvučile bakine riječi: "Jako mi je zima, smrznit ću se!" Ova nježna izjava bila je uvijek praćena suzama. Ponijela sam svu njezinu bol i brigu.

Zнала sam, Gospodine, zoveš me da budem "bolja i savršenija" u ljubavi. Bio je to trenutak potvrde da od života moram učiniti sveto putovanje, ali u ljubavi - da me ljubav prema bližnjemu dovodi neizbježno do Ljubavi - Bogu. Zadaća mi je, dakle, ljubiti! Činiti ono što nalaže Glas u meni bilo da me kori ili predlaže.

A predlagao si da starici osiguram toplu sobu. Tada me je uhvatio strah! Kako u besparici i bez ikakvih materijalnih izvora? Ti si mi šapnuo: "Samo vjeruj, ne boj se!" Poslušala sam Te!

Otvorila sam kapiju mojih susjeda (komšija). Tebe sam uhvatila za ruku. Vođena njome, uz Tvoju ljubav otopila su se sva srca. Ljubav je progovorila. Za jedan sat sakupila sam dovoljno drva i uglja. Soba bake bila je začas topla. Baka je skinula kaput. Bili smo svi ganuti, Gospodine. Blagoslovi i plati darovateljima. Pomozi im da Te i dalje čuju, ljube i stignu k Tebi. Učini od njihovog i mog života savršeno služenje Tebi i čovjeku! Posebno nas nauči da znamo što je potrebno, kako to kaže I. Galot:

"Potrebno je moliti, da bih volio bližnjega kao što si Ti volio, moliti da prijedem granicu svog srca, sve moje uskogrudnosti i da crpim u Tebi ljubav koja se širi posvuda.

Moliti da tražim samo koliko da usrećim druge, kao što si Ti činio za nas!"

Viktorija Grunčić

KORIZMA NA SOMBORSKIM SALAŠIMA OD PRIDRATNIH GODINA DO DANAS

Roden sam na salašima uz Bezdanski put. Tu i danas živim. Uvijek mi je korizma bila posebno i drago vrijeme. I danas volim korizmu. Korizma u meni budi niko posebno duhovno raspoloženje. Prisutnija je sklonost prema molitvi, duhovnom štivu, razmatranju Isusove muke i našeg osobnog života.

Na čistu sridu, kada počinje korizma, posebno se pazilo na post. Tog dana se na salašima nije kuvalo. Ujutro za ručak /doručak/ bila je s kvasom pečena pogača, krumpir pečen u ljuski i načela se velika kačica "tučenog" sira. Tog dana se to ilo. Samo je nekoliko mladih toga dana išlo u varoš na pepeljanje. Uveče se redovito komšiluk skuplja u jednu kuću na zajedničko moljenje žalosne krunice i križnog puta. Petkom se ilo soparno. Petkom je redovito posli podne u četiri sata domaćin išo na pridiku u staru crkvu /Presvetog Trojstva/. Petkom su mladi i stari zajedno išli na križni put i pridiku u karmelićansku crkvu. Išlo se kolima, biciglama i pišice. Žene i djevojke su na glavama obavezno imale crne marame. Glavna ulica grada se crnila od mnoštva svita. Crkva je uvijek bila skroz puna /oko 1.000 osoba/. Svi su volili pridiku patra Grge /Gerarda/. Njegove su pridike danima, čak i godinama prepričavane. I posli njega bilo je vrsnih propovjednika od kojih spominjem o. Vilka Dorotića, koji je rodom iz naših salaša.

Petkom uveče su dica, majke i ostali išli do križa. Do 1938. godine išlo se do "Matarićevog" križa koji se nalazi kraj crkve sv. Nikole Tavelića. Skupljao se lipo broj molitelja. Molio se križni put i žalosna krunica. Ovu pobožnost redovito je pridvodila Luca Matarić. Godine 1938. podigo je križ Đežo Budimčević. Tako nam je ovaj križ bio bliži. U toplije vrijeme znalo se doneti nekoliko snopova kukuruzovine da bi na njih mogli sisti.

Na Cvitnu nedilju prije svanuća umivalo se u žitu i ljubičici. To je posebno bilo važno za dicu da budu lipo i zdrava. Na Cvitnu nedilju su salašari išli na uskršnu ispovid. Najviše se išlo karmelićanima. Moralo se otići rano jer je bila velika gužva. To prijepodne su cure povezivale svilene marame svitliji boja, a posli podne opet crninu. Tog dana se blagoslivljala cicamaca. Velike se nedilje još više molilo. Naša nam je majka znala opširno i lipo divaniti o Isusovoj

muci. Ona nam je divanila i o zecu koji će nam doneti darove na uskršno jutro. Darovi će biti ostavljeni u žitnom gnjzdu na pendžeri. Tih dana smo često pogledali prema obližnjoj šumi iz koje je tribo doći zec. Stariji muškarci su išli na Veliki Četvrtak na misu do podne. Na Veliki Petak do podne su išle najviše žene na obrede Velikog Petka i da čuju pivanje muke Isusove. Nikoliko godina prije rata muku je pivo Hrvatski pivački zbor "Mirosljub" iz Hrvatskog doma u Somboru. Posli podne u 3 sata se išlo na kalvariju na križni put. Na Veliku Subotu za 10 sati na misu i

"posvitenje" išle su uglavnom žene i dica. Somborske crkve su tog dana bile pune ljudi i korpi sa ilom. U korpama je bilo: pleteni kolača, šunke, jaja, rena, soli i jagnjeće pečenje. Prid crkvom se od ila dililo prosjacima. Posli podne je bio obred uskršnuća. U karmelićanskoj crkvi obred je bio u 4, a u staroj crkvi u 6 sati. Mladi salašari su išli na ove obrede.

Danas je malo drukčije, bar kod nas na Bezdanskom putu. Kako sad imamo crkvu na salašima, ride se ide u varoš na obrede. Ide se još na pridiku kod karmelićana, ali ride nego prije. I kod križa se skuplja samo nekoliko ljudi. Zato imamo prve nedilje korizme pepeljanje pod misom. Nediljom prije mise molimo zajednički križni put, a tu pobožnost pridvode mladi i dica. U korizmi su i mise bolje posicene. Kod nas se na salašima tokom cile godine održava "Sv. Ura". Svaki četvrtak prid prvi petak moli se od 11-12 sati uveče sv. Ura. Imamo 12 grupa i pojedinaca tako da svaki misec mole drugi. U korizmi se isto moli svaki četvrtak. Posebno je zanimljivo na Veliki Četvrtak kada posli mise "posli podne večere" od devet sati uveče i sve do 3 sata posli podne na Veliki Petak traje molitva bez pristanka. Svaki sat je podiljen na pojedince i grupe. Brojnije grupe imaju i po 15 članova. Tako se lipo i pobožno održavaju sva tri najveća dana Velike nedilje. Posebno se uređuje u crkvi Božji grob. Za uređivanje Groba posebno je zaslužna Justina Dorotić. Ona je pravi majstor za ukrašavanje crkve za sve prigode.

Korizmu završavamo svečanim obredom Uskršnuća i sv. misom u noćnim satima na Veliku Subotu.

Šima Budimčević

TKO JE KRIV ZA SMRT MLADE ŽENE?

Nedavno je preminula jedna mlada žena ostavivši za sobom dvoje djece (2 i 4 godine). Otac obitelji, ne baš vjernik, potpuno se udaljio od vjere, smatrajući Boga krivim što mu je supruga umrla. On kaže: "Kako Bog ima srca uzeti majku dvoje djece?" Iz ovoga se zaključuje da je "taj" Bog zao! Ja ipak mislim da nije tako! Očekujem iscrpno objašnjenje. M. S. Subotica

Dobro ste zaključili kršćanskom intuicijom - da nije tako. Jer reći da je Bog zao, pravo je bogohuljenje. "Jer Gospodin je sama dobrota i milosrđe, spor na srdžbu i vrlo dobrotiv, ne postupa s nama po grijesima našim..." (Ps 103,10), jer kad bi nam Bog odmah plaćao, svi bismo stradali!

Bog nikad nije i ne može biti kriv: "Vi kažete: 'Put Gospodnji nije pravedan!' Čuj narode moj: Moj put da nije pravedan? Nisu li vaši putovi zli?" (Ez 18,25). Prema tome, čovjek bi uvijek morao vapiti: "Bezakonje svoje priznajem i grijeh moj je vazda preda mnom!" (Ps 51,5).

Međutim, ako vam kažemo da ne znamo zašto je mladu majku pokosila nemila smrt - nećete biti zadovoljni odgovorom. Mi, naime, ne možemo proniknuti u sve tajne namisli Božje. "I same zemaljske stvari jedva spoznajemo; a tko da dokuči mudrost Božju?" (Mudr 9,13). Pa ipak, valjda ima neki odgovor na mučna pitanja boli i patnje!? Sigurno da ima mnogo odgovora, ali ćemo svu istinu saznati TEK na kraju vremena, u vječnosti. Naš odgovor bi se mogao svesti na: odgovor ovozemaljski i odgovor Svetoga pisma.

A) Zanimljivo je kako čovjek, ograničen i grešan, krivi Boga pravednoga i svetoga! Ako se neka žena preuda pa napusti svoju djecu ili brigu za njih povjeri mužu ili rodbini, mnogi će naći ispriku za takvu majku-nemajku: "Ta, našla je pravoga!" - pa joj djeca smetaju. I nemajka nalazi kod ljudi razumijevanje! A kako olako bacamo krivnju na svog Tvorca i Oca nebeskoga!?

Promatrajući ovaj slučaj - tragediju mlade majke - čisto zemaljskim očima, možemo već doći do nekih odgovora: Nije li prerana smrt uvjetovana možda ljudskom krivnjom, nemarom ili neznanjem? Što je s krivim dijagnozama ljekara, krivim ili zakašnjelim liječenjem? Što je s nepoznavanjem rizičnosti svoje bolesti i nasljednim bolestima, koje treba upoznati i preventivno liječiti? Ima tu puno ljudske odgovornosti, ali i ljudske ograničenosti. No, Bog nam je dao razum i slobodnu volju da ih koristimo kako bi se bolje zaštitili. Zašto bi onda Bog bio kriv, ako ne koristimo ta obična zemaljska sredstva? Čovjek je odgovoran za svoje čine i propuste, kao i za mnoge uzroke smrti. Za mnoge nesreće nije odgovoran, jer ne može nadvladati sve opasnosti života (potresi, kataklizme). Čovjek ne zna i ne može sve. Tako dolazimo do odgovora Svetoga pisma.

B) Kada bi ljudski život bio ograničen vremenom između rođenja i smrti, onda bi ovaj život bio zaista besmislen zbog tolikih nevolja koje trpimo. Ali, naš život ima produžetak. Za vječnost nas je Bog stvorio!

Što nam, dakle, Biblija govori o problemu zla i trpljenja?

- 1. Bog nas je stvorio iz ljubavi, prati nas ljubavlju i želi nas učiniti dionicima svoje vječnosti, po Kristu. Isus Krist nam je otkrio svog Oca kao našega nebeskog Oca. Ljudima se to čini nevjerojatnim! Pa ipak, sve što je napisano u Pismima, za nas je napisano da u Isusu Kristu nademo sreću i spasenje.

- 2. Zlo i trpljenje dolazi od zle uporabe našega razuma i slobodne volje: "Zbog ljudskog grijeha došlo je zlo na svijet" (Rim 5,12). U našu narav uselila se sklonost na grijeh. To je onaj iskonski grijeh koji je u ovom svijetu još uvijek na djelu.
- 3. Ali Bog zna i zlo okrenuti u dobro. I po neravnim crtama života On zna pisati ravno! Isusova smrt na križu bilo je užasno zlo. Bila je to muka zbog naših grijeha. No, ona se okrenula u zoru uskrsnuća za cijelo čovječanstvo. Bezbroj biblijskih i životnih primjera govori nam o tom - da Bog tako čini.
- 4. Preko trpljenja Bog nas želi dovesti do spasenja. Nitko se zapravo ne bi ni mogao spasiti bez trpljenja. Naime, čovjek bi zauvijek propao u svojoj oholosti i samodopadnosti. Žalac trpljenja nam je dan da budemo - ljudi!
- 5. Zlo i trpljenje je škola života i ispit na putu dobra. Da bi se zlo nadvladalo, potrebno se žrtvovati. Ne pitaj "Zašto Bog dopušta da trpim?" Radije se pitaj: "Kako ovo trpljenje mogu iskoristiti za svoje obraćenje?" "Trpljenje je gorko, plod trpljenja sladak!" - veli i poslovice. Nikad ništa veliko na svijetu nije stvoreno bez muke i žrtava.
- 6. Zlo i patnja su kazna za grijeh. "Bog ne plaća svake subote" - veli narodna poslovice. Ali plaća svakom po njegovim djelima; ako ne na ovom svijetu, onda sigurno u vječnosti. Zločin ne može biti nekažnjen! "Zbog svih onih gadosti što ih učiniste napuštajući putove Gospodnje!" (Ez 6,11) - dovoljan je razlog mnogih ljudskih tragedija. Pitaj se nisi li možda i ti učinio kakve gadosti pred licem Božjim?! Ni pakao nije izišao iz mode! Tko na zemlji stvara pakao, on ga sebi osigurava za vječnost!
- 7. Smrt je podsjetnik za nas žive. Život je, naime, neizvjestan i kratak. Dolazi vječnost. U tom smislu Sveto pismo veli: "Duljina dana ne čini starost časnom, niti se mjeri brojem godina, već krepostan život - to je zrela starost!" (Mudr 4,8). Može, naime, netko s 99 godina biti istrošena propalica, dok netko, (kao sv. Antun s 36 godina života), može biti svetac! I koliko god nam je draga ova naša zemaljska domovina - "Prava naša domovina je na nebesima!" (Fil 3,20).

To nas tješi u svim našim nevoljama, a patnje i žrtve naše po tom dobivaju pravo značenje. Vjerujemo da rano preminula majka nije uzalud živjela jer je na svijet donijela dvoje djece, dva Božja stvorenja. Neka samo razočarani otac ne padne u napast nevjere već da mu rano preminula supruga bude poticaj na obraćenje i još veće pouzdanje u Boga, koji će mu dati snage da svojoj djeci bude pravi otac i - majka! A možda se nađe kršćanska žena koja će prihvatiti tu djecu kao nova majka, zajedno s dodatnom djecom, u nevonalstaloj i od Boga blagoslovljenoj bračnoj zajednici. Vjernici, pak, i župnik dotične župe trebaju vidjeti i nenametljivo priskočiti u pomoć potrebama unesrećene obitelji - prema onome iz Svetog pisma: "Tješite moj narod, tješite, govori Bog vaš!" (Iz 40,1). Utjeha i nada je ono što ljudi najviše trebaju u beznadnim ljudskim situacijama.

Antun Miloš, Žednik

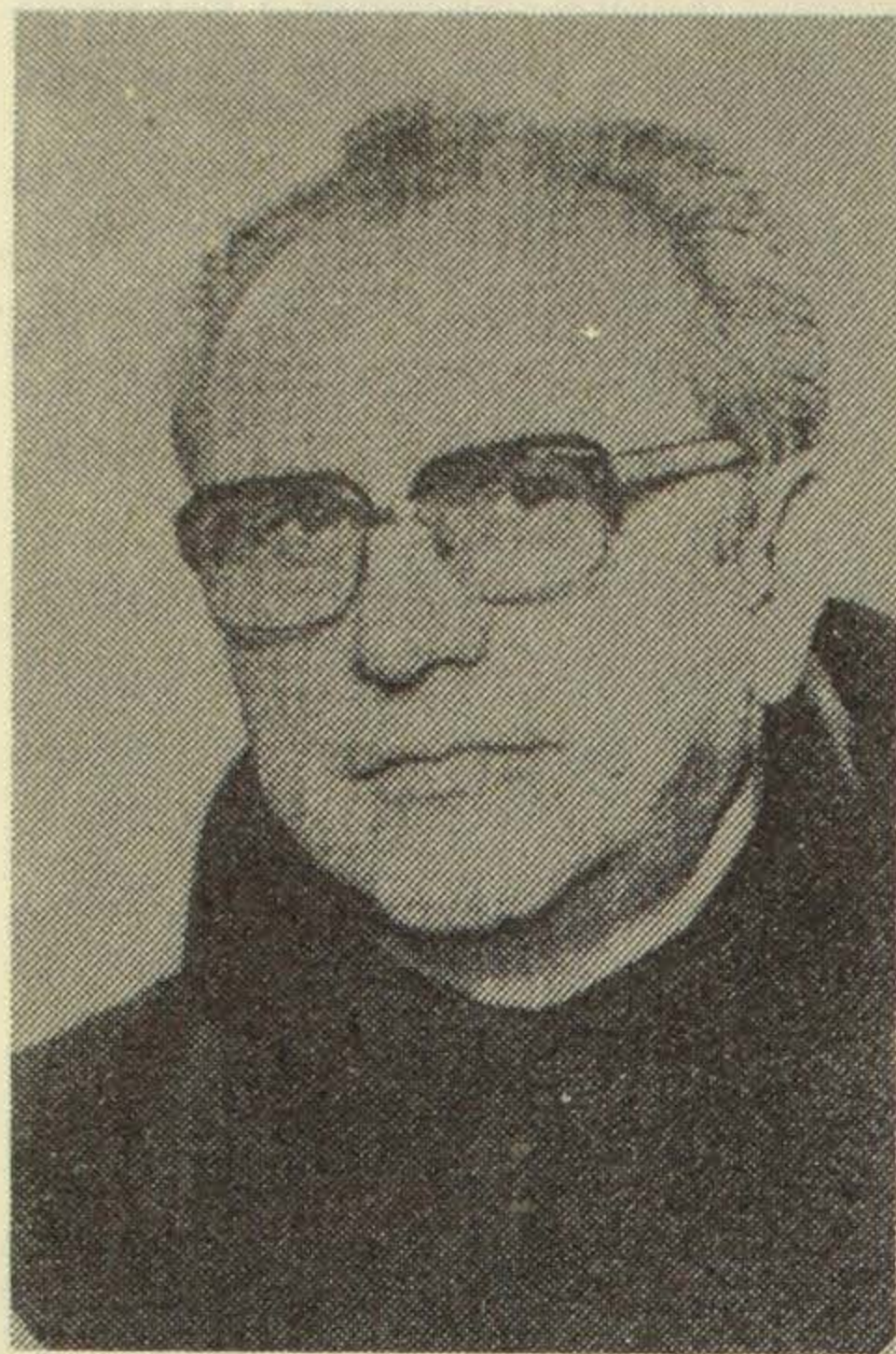
"Svijet se najbolje vidi s vrha križa!"
(F. Bodelschwing).

*Hvaljen budi, Gospodine moj,
po sestri nam tjelesnoj smrti.*

Sv. Franjo

Umro veliki dobrotvor bačkih Hrvata

O. EFREM (STIPAN) KUJUNDŽIĆ

Okrijepljen svetim sakramentima, nakon kratke i teške bolesti, blago je u Gospodinu preminuo u subotu, 10. veljače 1996. godine u 82. godini života, 63. godini redovništva i 58. godini svećeništva.

P. Efrem rodio se 17. veljače 1915. godine na Verušiću kod Subotice. Gimnaziju je pohađao u Varaždinu i Zagrebu. Studij teologije završio je u Zagrebu 1938. godine. Za svećenika je zaređen 7. kolovoza 1938. godine na Trsatu, u svetištu Gospe Trsatske. I na Filozofskom fakultetu zagrebačkog sveučilišta završio je studij. Bio je dugogodišnji profesor fizike

i matematike na franjevačkoj gimnaziji u Varaždinu i Zagrebu. Godine 1971. imenovan je dušobrižnikom hrvatskih radnika u Beču a kasnije i naddušobrižnikom hrvatskih radnika u Austriji. Od 1971. - 1984. godine bio je voditelj Hrvatske katoličke misije u Beču. Tijekom svoga 25-godišnjeg djelovanja među Hrvatima u Beču bio je vjeroučitelj, neumorni ispovjednik i omiljeni propovjednik. Svojom nesebičnošću i predanim radom ostavio je duboke tragove uzornog svećenika i zauzetog pastoralnog djelatnika. Svojim je savjetima pomagao mnogim obiteljima, te je uživao ugled i poštovanje ne samo kod svih Hrvata u Beču nego i na čitavom području Bečke nadbiskupije, tako da je 1980. godine od bečkog nadbiskupa, kardinala Franza Königa imenovan i duhovnim savjetnikom pri Bečkoj nadbiskupiji.

Makar je bio u poodmakloj životnoj dobi i narušenog zdravlja, do posljednjih dana svoga života bio je aktivno prisutan u životu i radu Hrvatske katoličke misije u Beču.

Sveta misa i ispraćaj njegovih posmrtnih ostataka bio je u petak, 16. veljače 1996. godine u 18 sati, u crkvi Am Hof u Beču.

Sprovod na Mirogoju

Sprovod o. Efrema Kujundžića bio je u utorak, 20. veljače 1996. godine u 14 sati u franjevačku grobnicu na zagrebačkom groblju Mirogoj. Sprovod je vodio uzoriti kardinal Franjo Kuharić.

Pokojnik je oko svoga odra okupio oko stotinu redovnika, barem toliko redovnica i veliki broj svojih štovatelja, među kojima je bilo najviše bačkih Hrvata. Nad otvorenim grobom od pokojnika se u ime Subotičke biskupije i rodnoga mu grada Subotice, kratkim govorom, oprostio preč. Andrija Kopilović. Misu zadušnicu za pokoj njegove duše u franjevačkoj crkvi na Kaptolu predvodio je mons. Vladimir Stanković, ravnatelj inozemne pastve HBK.

Misa zadušnica u Subotici

U ponedjeljak, 19.02. 1996. godine u 17,30 sati u franjevačkoj crkvi sv. Mihovila, održana je sveta misa zadušnica za pokojnog o. Efrema Kujundžića. Svetu misu je predvodio gvardijan subotički o. Ivan Holetić u koncelecijaciji s vlč. Josipom Milošem, vlč. Lazarom

Novakovićem i vlč. Julijem Bašićem. Veoma lijepom i nadahnutom propovijedi o. Ivan nam je ukratko opisao ličnost svog nekadašnjeg učitelja. Katedralni zbor "Albe Vidaković" pod ravnanjem s. Mirjam Pandžić svojim je pjevanjem uputio Gospodinu najljepše molitve za pokojnog o. Efrema.

Subotičani se sjećaju neprocjenjive humanitarne pomoći (kamioni hrane i odjeće) koja je stizala u naš grad posredovanjem dobrog o. Efrema. Iako je dugo godina živio u Beču, nikada nije zaboravio svoj rodni kraj iz kojeg je krenuo u život.

Stoga puni zahvalnosti i nade u vječni život, rado ćemo ga se sjećati u svojim molitvama.

Šteta je samo što o ovoj misi nisu bili obavješteni i drugi svećenici, a preko njih i sami vjernici, pa je ovo molitveno i zahvalno sjećanje na o. Efrema moglo biti još plodonosnije.

Od njegove najbliže rodbine u Subotici žive njegova sestra Marija Kujundžić, te nećak Ante i nećakinje Vita i Vera Kujundžić.

"AMOR VINCIT" zahvaljuje o. Efrema

Posljednji pozdrav
velikom dobrotvoru
fra Efrema Kujundžiću

Iako nije bio s nama, uvijek je brinuo o svom narodu.
Velika mu hvala u ime svih onih kojima je darivao onda
kada im je bilo najnužnije!
Pokoj vični daruj mu Gospodine!

Dobrotvorna zajednica "AMOR VINCIT"
Subotica

ANTUN PEKANOVIĆ (1924 - 1996)

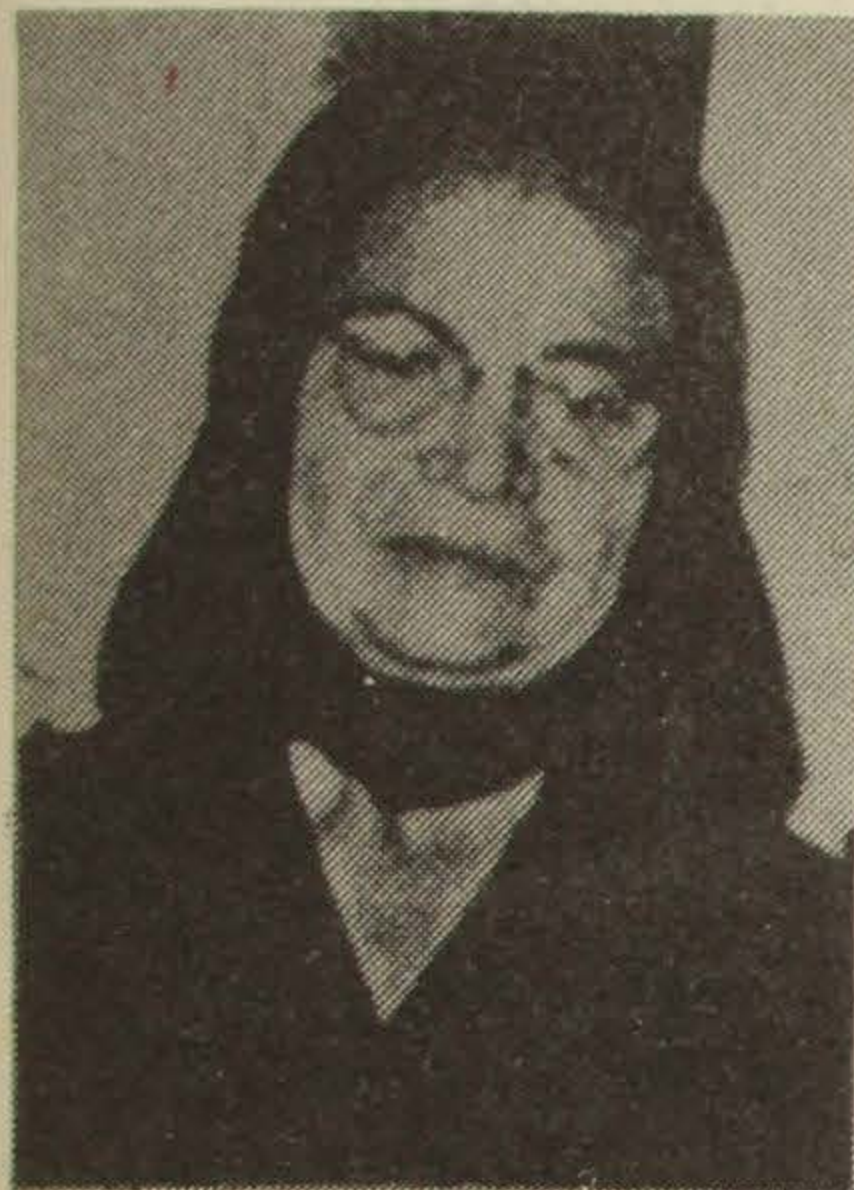
U nedjelju 28. siječnja, nakon duge i teške bolesti, okružen svojim najdražima, preminuo je časni starac Antun Pekaović. Rođen je 21. rujna 1924. godine od oca Jose i majke Kate rod. Petreš kao treće djetete. Antun je od svojih roditelja naučio marljivo i čestito živjeti i raditi. U skladnom braku sa suprugom Julijanom r. Zidarević odgojio je četvoro djece: Josipa, Stipana, Katu i Mariju. Najstariji sin Josip svećenik je naše biskupije a sada djeluje kao župnik i dekan u somborskoj župi Presvetog Trojstva. Antun je imao devetoro unučadi koje je silno volio. Najljepši dan za njegovu obitelj bila je nedjelja jer je svaki puta oko njega bila cijela najuža rodbina. Bog mu je udijelio milost da se preseli u vječnost upravo u nedjelju kada je bio okružen najmilijima.

Sprovod Antuna Pekaovića bio je 30. siječnja u 14 sati na somborskom Velikom katoličkom groblju. Sprovodne obrede predvodio je subotički biskup Ivan Pénzes. Uz njega su bila desetorica svećenika, zbor župe Presvetog Trojstva iz Sombora, mnogobrojna rodbina, prijatelji i poznanici dragog pokojnika. Od pokojnika se biranim riječima oprostio preč. Stjepan Beretić, katedralni župnik iz Subotice. Među ostalim Beretić je naglasio: "U našim srcima nema dovoljno riječi da reknemo kako nam je danas teško. Ako je Babo od nas puno primio, ali zar nam nije dvije majke podigao (kćerke Katu i Mariju), zar nam nije oca podigao (sina Stipana koji ima petoro djece)? Zar nam nije svećenika othranio? Ako se ugasila svjetiljka u njegovoj sobi, zasvjetlila mu je ona najljepša: Gospodin naš Isus... Dragocjeno zrno polažemo danas u dragu nam bačku zemlju. Otac je. Muž je. Dida je. Čovjek je. Veliki prijatelj brazde, veliki zaljubljenik u život. Lijepim je klasom rodilo to zrno." Na kraju se u ime obitelji zahvalio svima okupljenima sin Josip i ujedno istaknuo da je pokojni Babo bio takav da ga se oni kao dica nikada nisu stidjeli, a vjeruju da će i oni biti takvi da se i on njih neće zastidjeti.

Uredništvo "Zvonika" izražava sućut obitelji pokojnika. Gospodin mu bio vječna nagrada.

Franjo I.

OPROŠTAJ OD MARIJE BAŠIĆ

U nedjelju 18. veljače u 10 sati i 15 minuta predala je svoju dušu Gospodinu časna starica, mama, majka i pramajka - Marija Bašić. Zadnje riječi koje je uputila sinu Stipanu bile su: "Požuri na svetu misu. Nemoj zakasniti..."

Isto večer, oko zemnih ostataka pokojnice okupili su se njezini najmiliji: sinovi, ćerka, snaje, zet, unučad, praunučad, rodbina i komšije. U ozračju tuge, ali i ponosa i dostojanstva što su je imali, dizala se molitva Svemogućem za vječni mir i radost drage osobe. Marija se rodila 1914. g. u obitelji Grge i Jelene Stipančević

kao treće djetete. U obiteljskom ozračju dobila je prave temelje kršćanskog poimanja života i vrijednosti. U svojoj 27. godini sklapa brak s Perom Bašić. Gospodin ju je obdario plodnim brakom. Darovala je našem narodu četiri sina i ćerku. Od sinova Gospodin će izabrati Julija za svećenika. Nakon 27 godina braka ostat će bez muža. Kao udovica, hrabrošću biblijskih žena nastavila je njegovati obiteljski život. Svu svoju djecu izvela je na pravi put. Radovala se svakom od svojih 10 unučadi i 3 praunučadi. Snagu je crpila u primanju svetih sakramenata i svakidašnjoj molitvi. Župna Crkva - Isusova Uskrsnuća bila je njezina druga kuća. Kada je bolest uzela maha, strpljivo je to podnosila. Prvim petkom, u bolesti redovito ju je posjećivao i dijelio sakramente vlč. Bela Stantić. Više puta mjesečno, nebeski kruh joj je donosio i sin, svećenik Julije. Nahranjena svetim otajstvima, u ozračju pažnje bližnjih, do kraja svjesnu pohodila ju je sestra tjelesna smrt.

Prvu svetu misu za pokojnu mamu služio je Julije 19. II. u 10 sati u župi Isusova Uskrsnuća. Sprovođne obrede na Kerskom groblju (groblju sv. Roka) uz asistenciju 15 svećenika, časnih sestara, rodbine i mnoštva vjernika predvodio je gen. vikar Bela Stantić. Kao župnik dobro je poznao pokojnicu. U nadahnućoj propovijedi istaknuo je vrijednosti koje su Mariju vodile kroz život. To su: življena vjera, ustrajna molitva, spremnost na žrtvu radi dobra...

Jedan zemaljski život je završen. Jedna knjiga je zatvorena. Sudjelovao sam aktivno molitvom i slavljenjem Misne žrtve u ispraćaju pokojne Marije. Osim za nju, moja molitva je išla i za naš hrvatski narod na ovim prostorima. Molio sam da u našem narodu, u ovom vremenu, imamo majki nesebičnih darovateljica, čuvarica ognjišta i moliteljica za nova duhovna zvanja.

Lazar Novaković

1. veljače 1996. godine poslije duge i teške bolesti u 80. godini života prestalo je kucati srce naše drage tetice

STANKE SUDAREVIĆ

Tužni smo, ali zahvalni Bogu što smo je imali. Puni nade u vječni život i ponovni susret s njom, rado je se sjećamo u svojim molitvama.

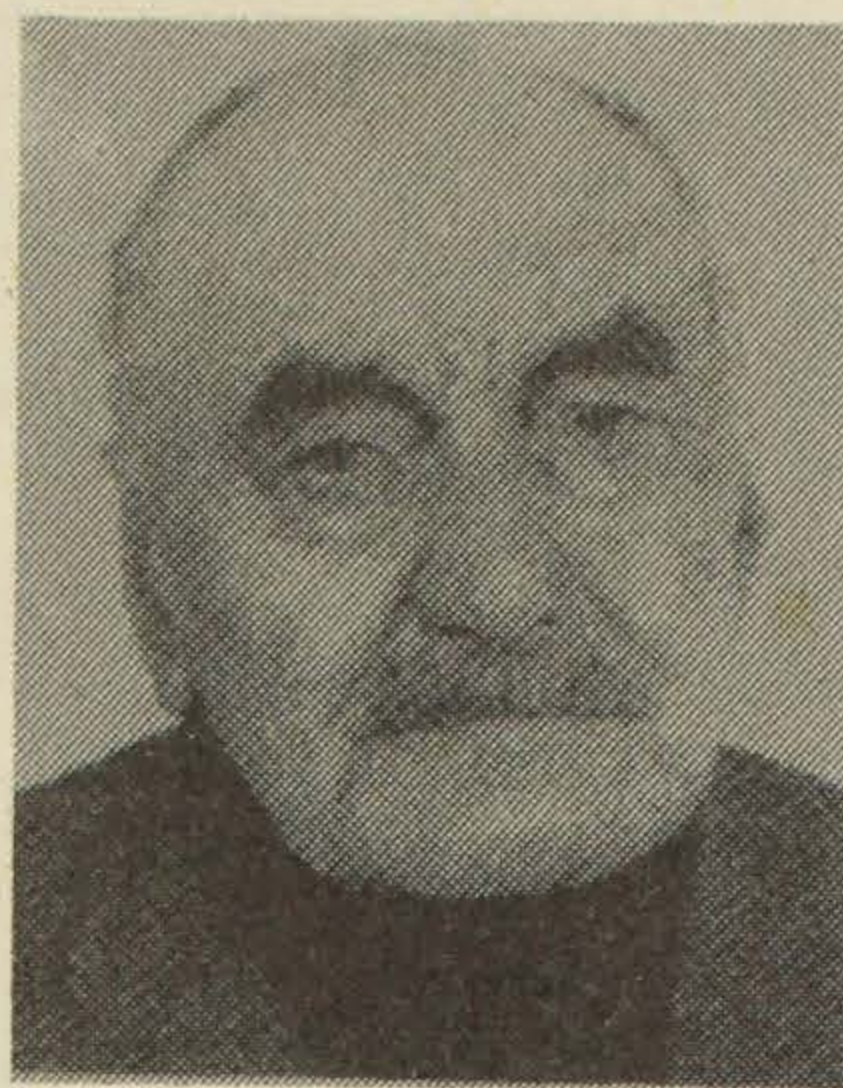
Ožalošćeni:

Nećak **MIROLJUB** sa suprugom **GABRIJELOM**; **ZVONIMIR** sa suprugom **NADOM**, malom **ANTONIJOM** i malim **MARTINOM**; **LJUBICA** sa suprugom **KREŠIMIROM**, kćerkom **GLORIJOM** i sinom **MARIOM**; **ZDENKA** sa suprugom **MIRKOM** i sinom **DANIJELOM**.

In memoriam

JOSO STANTIĆ (1906-1996)

U nedjelju, 18. veljače 1996. godine iznenada je preminuo časni starac Joso Stantić, u svojoj devedesetoj godini života.

Joso Stantić otac je s. Lidije, naše redovnice iz Družbe Kćeri Milosrđa, koja živi i radi u Njemačkoj.

Pokojnik se rodio u Subotici daleke 1906. godine. Bio je zemljoradnik. Na njivama Hrvatskog Majura u plodne nam bačke njive često je bacao sjeme koje je donosilo mnogo roda. No, on je uz obrađivanje zemlje činio i druga čudesna djela - sa svojom su-

prugom Jagom, rođenom Davčik, u naš narod i Crkvu zasadio je sedam prekrasnih cvjetova, darovao nam sedam dragocjenih bisera - pet sinova i dvije kćeri. Gospodin je kćer Kristu (s. Lidiju) "ubrao" i zasadio u "vrt" sestara Kćeri Milosrđa da odandje širi miomiris njegovog evanđelja.

Njegova jednostavnost, poniznost, dobrotu, pobožnost i ljubav prema životu izvor su naše nade da mu je Gospodin u vječnosti uzvratilo svojim neprocjenjivim darovima vječnoga mira i radosti.

Sestrica smrt je, inače, ovu obitelj nedavno posjetila i odnijela, prije šest tjedana, u vječnost njegovog sina Antuna (ranije mu je već umrla supruga i sin Marko), a vlč. Franjo Davčik, koji mu je nećak, preminuo je na dan njegovog ukopa. Tako je ovoj obitelji sada Isusovo vječno kraljevstvo još bliže i draže, jer su im se onamo preselile tolike drage osobe.

Sprovođ ovog dragog pokojnika predvodio je subotički biskup Ivan Péntzes u četvrtak, 22. 02. 1996. godine na subotičkom Kerskom groblju, uz asistenciju župnika vlč. Andrije Anišića, koji je održao prigodnu homiliju, i tajnika biskupije vlč. Slavka Večerina. Na sprovođ su došle i mnoge časne sestre da suosjećaju u tuzi sa svojom susestrom Lidijom, kao i mnoštvo rodbine i drugih župljana.

A.

*****

UMRO VLČ. FRANJO DAVČIK

U četvrtak, 22. veljače 1996. godine iznenada, od posljedica srčanog infarkta, preminuo je jedan od osnivača našega Lista, vlč. Franjo Davčik, župnik u Futogu, Rumenci i Bačkom Petrovcu. Franjo je rođen u Maloj Bosni 9. studenog 1953. godine u brojnoj obitelji. Sprovođ je bio u Starom Žedniku u petak, 23.02.1996. godine.

Budući da je ova tužna vijest stigla pred zaključenje ovoga broja, opširnije o ovom događaju pisat ćemo u sljedećem broju.

*****

UMRO BISKUP PRELA

U Prizrenu je u nedjelju, 25. veljače 1996. godine umro mons. Nikola Prela, pomoćni biskup Skopsko - prizrenske biskupije u miru. Biskup Prela je već duže vrijeme bio bolestan. Opširnije o biskupu Preli i njegovom sprovođu čitajte u sljedećem broju Zvonika.

Služenje je najsretnije druženje s Bogom!

O. Gerard Tomo Stantić

Ugledni mjesečnik
"ZVONIK"
Ivana Milutinovića 52
24000 Subotica

Sa zahvalnošću Vam potvrđujem da sam ovih dana primio u najboljem redu kalendar SUBOTIČKA DANICA NOVA 1995. i 1996. Sa zanimanjem i radošću sam ga listao. Čestitam! Neka Bog blagoslovi Vaš rad, dosadašnji i budući! S poštovanjem Vas pozdravljam i blagoslivljam.
Marijan Oblak, um. nadbiskup zadarski

SLUŠAJTE RADIO SUBOTICU
Svakog četvrtka u 19 sati
VJERSKA EMISIJA NA HRVATSKOM JEZIKU

Petak, 15.03. 1996.
SUSRET BRACNIH PAROVA
Župa Sv. Roka u Subotici u 20 sati
Tema:
VRAČARE U NAŠEM ŽIVOTU - STAV CRKVE

SUBOTIČKA KORIZMA '96.

- Nedjelja, **3.03. 1996.**

SUSRET ČLANOVA PASTORALNIH VIJEĆA

Nakon susreta sv. misa
Katolički krug u 16 sati
Predavanje drži: preč. Antun Miloš

- Nedjelja, **17. 03. 1996.**

KRIŽNI PUT ZA MLADE SUBOTIČKA KALVARIJA u 15 sati

- Nedjelja, **17.03. 1996.**

SUSRET KARITATIVNIH ODJELA PASTORALNIH VIJEĆA

Katolički krug u 16 sati

- Nedjelja, **24.03. 1996.**

KRIŽNI PUT ZA DJECU Subotička Kalvarija u 15 sati

- Subota, **30.03. 1996.**

BDJENJE MLADIH Sjemenište "Paulinum" u 19 sati

- Nedjelja, **31.03. 1996.**

KRIŽNI PUT ZA SVE Subotička Kalvarija u 15 sati

- Nedjelja, **17.03. 1996.**

TRIBINA MLADIH Tema: LJUDSKA ZAJEDNICA

Katolički krug u 19 sati
Predavač: Vič. ZVONKO BLAŠKO iz Niša
Poslije Tribine druženje uz kokice (bez muzike)
u HKC "Bunjevačko kolo"

NARUČITE USKRSNE ČESTITKE

Mudre izreke i aforizmi

*Ruže ne cvatu bez topline sunca;
ljudi ne postaju pravim ljudima
bez topline prijateljstva!*

*Blaga riječ skuplja prijatelje;
ona tješi i pomiruje neprijatelje.*

(Albanska poslovice)

Preziranje čovjeka je najgori oblik bogohule!

(W. Mitch)

*Ako ti Bog natoči veliki kalem trpljenja,
onda je to znak da želi od tebe napraviti
velikog sveca!*

(Sv. Ignacije Lojola)

*Svi smo mi uvijek dovoljno jaki
da podnesemo ono što se dogodilo drugima!*

(La R. de Foucoult)

Strpljivost je umjetnost nadanja!

Strpljenje vodi k radosti! (Arapska poslovice)

Skupio: Antun Miloš, Žednik